गाउँपालिका विकास योजना

आ.व. २०७८/०७९

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका

भुलभुले, लमजुङ

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७८, असार

पुस्तक :
गाउँपालिका विकास योजना २०७८/०७९

संरक्षक :
अध्यक्ष : श्री अर्जुन गुरुङ

सल्लाहकार :
उपाध्यक्ष : श्री होमबहादुर वि.क.
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत : श्री टिका बहादुर गोदार

सम्पादक मण्डल :
सूचना प्रविधि अधिकृत : श्री भरत राज बाँस्तोला
कम्प्युटर अपरेटर : श्री बसन्त बरुवाल
लेखापाल : श्री सुमन परियार

प्रकाशक :
मर्स्याङ्दी गाउँपालिका, लमजुङ
फोन नं ०६६-६२००२३

इमेल : marsyangdirm@gmail.com/info@marsyangdimun.gov.np
वेभ साइट : www.marsyangdimun.gov.np

मुद्रणः
पब्लिक छापाखाना, बेसीशहर-८, लमजुङ

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका
(MARSYANGDI RURAL MUNICIPALITY)
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
(Office of the Rural Municipal Executive)
भुलभुले (Bhulbhule)
लमजुङ (Lamjung)
गण्डकी प्रदेश, नेपाल (Gandaki Province, Nepal)
२०७३ (2073)

अध्यक्षको भनाई

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम पारित भएको छ । बजेटले सम्पूर्ण जनताको अपेक्षा र मागलाई सम्बोधन गर्न नसके पनि सीमित श्रोतको बावजुत धेरै माग र अपेक्षालाई समेट्ने प्रयन्त भएको छ । वार्षिक समय तालिका निर्धारण गरी समयमा नै सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्ने गरी पालिकाको सम्पूर्ण संयन्त्रहरुले आ-आफ्नो कार्यक्रमहरु तय गर्दै अगाडि बढ्नेछ । आ-आफ्नो शाखा माताहातमा रहेका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउन, योजनाहरुको गुणस्तरियता, पारदर्शितालाई प्रभावकारी बनाउन, सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र छिटो छरितो बनाउन अनि हरेक कार्यक्रमलाई नतिजामूखि बनाउन हामी सवैको प्रयत्न त्यत्तिकै महत्वपूर्ण र जरुरी छ । आवश्यक समन्वय र नितिगत व्यवस्थाको लागि जनप्रतिनिधीहरुले आफ्नो भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउनुहुनेछ । हरेक कामको प्रभावकारीतालाई अब्बल बनाउन सम्पूर्ण कर्मचारीहरुले आफ्नो भूमिका, दक्षता, ईमान्दारितालाई तिखार्दै र राष्ट्र सेवकको भावनाबाट ओतप्रोत भई लाग्नुहुनेछ । सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरुले जनताको भावना र अपेक्षा अनुरुपको काम गर्नु उसको दायित्व र कर्तव्य हुन आउँदछ । यस गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधार, आर्थिक तथा सामाजिक विकासको क्षेत्रमा यस आ.व.को बजेट तथा कार्यक्रमले जनताले प्रत्यक्ष अनुभुति गर्ने गरी परिवर्तन गर्न सक्नेछ भन्ने अपेक्षा सहित सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमहरुको सफल, प्रभावकारी र नतिजामूखि कार्यान्वयनको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

असार, २०७८

.....
अर्जुन गुरुङ
अध्यक्ष

विषय सूची

क.सं.	विवरण	पेज
१.	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम	१
२.	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य	१५
३.	मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन २०७८	२०
४.	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का कार्यक्रम तथा योजनाहरु	३१
५.	वडागत योजना तथा कार्यक्रमहरु	३५
६.	स्वास्थ्य शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट	४८
७.	कृषि विकास शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट	४९
८.	पशु सेवा शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट	५२
९.	सशर्त तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरु	५४
१०.	मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७८	६१
११.	पशु सेवा शाखाको वार्षिक कार्ययोजना	६३
१२.	कृषि विकास शाखाको वार्षिक कार्ययोजना	७०

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम

गाउँ सभाका अध्यक्ष ज्यू, तथा सभाका सदस्य ज्यूहरु,

यस सम्मानित सभामा आ.व.२०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु ।

सन् २०२० को प्रारम्भमा देखा परेको कोभिड -१९ महामारी र मिति २०७८ असार १ गते मर्स्याङ्दी नदीमा आएको भीषण बाढीले हाम्रो विकास र समृद्धिको यात्रालाई गम्भीर रुपमा प्रभावित पारेको छ । कोरोना महामारी र सोको रोकथाम नियन्त्रण बाध्यतावश अवलम्बन गरिएको निषेधाज्ञाले गर्दा धेरै मर्स्याङ्दी बासीको काम र रोजगारी गुमेको छ । सङ्क्रमण, रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि गरिएका अथक प्रयासका वावजुद २ जना व्यक्तिले ज्यान गुमाउन परेको दुःखद अवस्था सिर्जना भएको छ । यस महामारीबाट मृत्युवरण गर्नुहुने महानुभावहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । मृतकका परिवारजनमा समवेदना व्यक्त गर्दछु । सङक्रमित बिरामीहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

सर्वप्रथम लोकतान्त्रिक आन्दोलन, सशस्त्र सङ्घर्ष जनयुद्ध, परिवर्तन, क्रान्ति, सामाजिक तथा मुक्ति आन्दोलनमा शाहदत प्राप्त गर्ने सबै अमर शहिदहरुलाई स्मरण गर्दै, उहाँहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । अग्रगामी परिवर्तनको आन्दोलनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने अग्रज नेताहरु प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

विगतको वर्षमा बनाएका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनको चरणमा जाँदा देखिएका कमजोरी र समस्याहरुबाट पाठ सिक्दै, जनताको आवश्यकता, चाहना र कार्यान्वयनको तत्परतालाई ध्यानमा राख्दै, देशले वि.स.२०७९ सम्म अति कम विकसित देशबाट विकसित देशमा स्तरोन्नति गर्ने र वि.स.२०८७ साल सम्ममा दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्दै उच्च मध्यम आयस्तर भएको मुलुकमा स्तरोन्नति हुने लक्ष्य लिएको छ । यिनै राष्ट्रिय लक्ष्यलाई समेत आधार मान्दै आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका निम्ति सदैव सकारात्मक सोचका साथ हामीलाई सहयोग,सल्लाह, सुझाव तथा सकारात्मक पृष्ठपोषण प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण गाउँपालिका बासीहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । अनवरत रुपमा खटेर सहयोग गर्नुहुने, जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक-कर्मचारी, शिक्षक, सुरक्षाकर्मी, विकास आयोजनाहरुका उपभोक्ता समिति, महिला, युवा, किसान, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, बालबालिका लगायत सम्पूर्ण सञ्जाल र समितिहरु लगायत सम्बन्धित विभिन्न संघ संस्था सबै प्रति आभार सहित धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

अब म यस मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको गरिमामय सभामा आगामी आ.व. २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि विकास प्रयासहरुलाई मार्गदर्शन गर्न र स्रोत साधनहरुको उपयोगमा दिशा निर्देशन गर्ने हेतुले यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा

गरिएको छ । यसैको नीतिगत मार्गदर्शनमा रहेर आगामी आ.व.२०७८/०७९ को वजेट तर्जुमा गरी विनियोजन गरिनेछ । जस अनुसार गाउँपालिकाले गर्नुपर्ने विषयगत क्षेत्रहरुमा निम्नानुसारका नीति लिइनेछ । सङ्घीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान, राजस्व वाडफाँड वापत प्राप्त अनुदान, विशेष अनुदान, समपूरक अनुदान, विद्युत रोयल्टी आन्तरिक स्रोत(राजस्व) तथा अन्य अनुदानलाई आधार मानी बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ **आर्थिक विकास नीति :**

आर्थिक क्षेत्रका विकासका निम्ति निम्न बमोजिमका नीतिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

- **कृषि तथा पशुपन्छी विकास नीतिः-**

१. कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नका लागि कृषि क्षेत्रको विविधीकरण, व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र बजारीकरण गरिनेछ ।

२. जमिनको वर्गीकरण गरी कृषि उपजको उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।

३. उन्नत वीऊ विजनको सर्वसुलभ वितरण गरी उत्पाकत्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. किसानहरुको वर्गीकरण गरी अनुदान वितरण गर्न मापदण्ड तयार गरिनेछ ।

५. भूमिमा रहेको दोहोरो स्वामित्वलाई न्यूनिकरणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

६. रासायनिक मलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै प्राङ्गारिक मलको प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

७. कृषि तथा पशु विज्ञहरुबाट प्राप्त सुझावहरुका आधारमा कृषिसँग सम्बन्धित खेती प्रणालीमा जोड दिई भूगोल र हावापानीको आधारमा उत्पादनमूलक क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ । उत्पादित वस्तुको बजारीकरण, प्रशोधन र वितरणमा सहकारीहरुको सहभागितालाई अभिवृद्धि गरिनेछ ।

८. एक घर एक करेसाबारी, स्वास्थ्यका लागि आफ्नै तरकारी कार्यक्रमलाई अभियानकै रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।

९. गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै निर्यात गर्ने उद्धेश्यका साथ तरकारी तथा फलफूल नर्सरी स्थापना गर्न सहकारी, कृषक समूह तथा व्यवसायिक किसानहरुलाई आवश्यक सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०. कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न यान्त्रिकीकरण, आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरणलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

११. कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको आधारमा प्रत्साहन गर्दै उत्पादनमा आधारित अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२. कृषि क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरी उत्पादकत्व बढाउनको लागि व्याजमा अनुदान दिने कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ ।

१३. स्थानीय लोपोन्मुख वीऊबिजन, रैथाने वालीहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिका स्तरीय वीऊ बैङ्कको स्थापनामा जोड दिइनेछ ।

१४. एकीकृत कृषि खेती तथा सामुहिक तथा सहकारी खेती प्रणाली र पर्‍यापर्यटन वातावरण मैत्री कृषि प्रणालीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

१५. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१६. लक्षित वर्ग पहिचान गरी वडाहरुमा वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. माछा, मासु, दूध, तरकारी र अण्डामा आत्मनिर्भर बनाई उत्पादन, प्रशोधन र विक्री वितरणमा जोड दिइनेछ ।
१८. परम्परागत भेडा, बाखा, गाई, भैंसीका घुम्ती गोठ तथा खर्कहरुलाई सुदृढ गर्दै पशु जन्यबस्तु तथा परिकारको प्रशोधन र व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।
१९. बजार क्षेत्रहरुमा आधुनिक र व्यवस्थित पशु वधशालाको निर्माणमा सहयोग गरिनेछ ।
२०. कृषि तथा पशुपन्छी विमालाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२१. घाँस तथा फलफुलको बिरुवामा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै निर्यात गर्ने उद्धेश्यका साथ नर्सरी स्थापना गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
२२. बाँदहरुको आतङ्कलाई न्यूनीकरण गर्न वन क्षेत्र भित्र जङ्गली फलफूलको वृक्षरोपण गरिनेछ ।
२३. आरन सुधार गरी कृषि औजार निर्माणमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२४. संघ र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणमा जोड दिइनेछ ।
२५. बाँदर र जङ्गली जनावरहरुको नियन्त्रणमा जोड दिइनेछ ।

- **पर्यटन विकास नीतिः-**

१. विश्वमहामारीको रुपमा उत्पन्न कोभिड-१९ का कारण सुस्ताएका पर्यटन व्यवसायलाई क्रमशः पुरानै लयमा फर्काउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२. पर्यटन विकासलाई गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको मेरुदण्ड मानी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आगमन बढाउन प्रचार-प्रसार र पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
३. ऐतिहासिक राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरु भुगोलविद् डा.हर्क गुरुङ, युद्धनायक सरदार वीर भक्ति थापा, राष्ट्रकवि माधवप्रसाद घिमिरे, डिल्लीजङ गुरुङका चिनारी हुने स्थलहरु संरक्षण र पार्कहरु निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास नीति लिइनेछ ।
४. यस गाउँपालिकाको पर्यटकीय स्थलहरु जगत तातोपानी कुण्ड, रक गार्डेन, स्याङ्गे झरना, अक्टोपस झरना, बुङ्गझरना, हामखोला झरना, पेम्रो झरना, हर्सिङ डाँडा, दूधपोखरी, वराहपोखरी, सुन्दरताल, ठुलाडागी ताल, होमस्टे गाउँहरु सिउरुङ, घनपोखरा, भुस्मे, भलामचौर, रक गार्डेन लगायत मुख्य पर्यटकीय गन्तव्यहरुको थप विकासमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. बोटिङ, क्यानोडिन, जीपलाइन, रक क्लाइम्बिङ, प्याराग्लाइडिङ जस्ता शाहसिक खेलको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
६. कृषि पर्यटन विकासमा जोड दिइनेछ ।
७. परम्परागत भिरमहशिकारलाई पर्यटनसँग जोडिनेछ ।
८. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी पर्यटकीय स्थलहहरुको सुदृढीकरण गरी पर्यटन आगमन बढाउन प्रचार प्रसारमा जोड दिइनेछ ।
९. पि.पि.पि अवधारणामा पालिकाभित्रका पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. पर्यटन व्यवसायमा गुणस्तरीय सेवाको लागि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

- **उद्योग तथा वाणिज्य र व्यापार व्यवसाय नीति :**
  १. कृषि, वन र जडीबुटीसँग सम्बन्धित कच्चा पदार्थहरुको प्रयोग गरी साना तथा घरेलु उद्योगहरु स्थापनामा प्रोत्साहन र सहयोग गरिनेछ ।
  २. यार्सागुम्बा, वनलसुन, सतुवा, निर्मसी, दालचिनी, जटामसी, पाँचऔँले, तितेपाती, चिराईतो, कुट्टी, हर्रो, बर्रो, बिख, सुगन्धवाल, अमला लगायतका जडीबुटी भएको यस गाउँपालिकामा निजी, सहकारी र साझेदारीमा जडीबुटी सङ्कलन-प्रशोधन तथा विक्री केन्द्रको स्थापना गरी जडीबुटी संरक्षण सम्बर्द्धन र निकासीमा जोड दिइनेछ ।
  ३. चाँप, कटुस, उत्तीस, साल, टुनी, बिस जस्ता काठजन्य वस्तुहरुको उचित प्रयोग तथा व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
  ४. ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवाको स्रोतको संक्षिप्त प्रारम्भिक वातावरणीय मूल्याङ्कन (IEE) बमोजिम उत्खनन् र निकासी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
  ५. सार्वजनिक, सहकारी र निजी लगानी अर्थतन्त्रको तीनखम्बे नीतिलाई आत्मसाथ गरिनेछ । साथै वनजन्य कच्चा पदार्थसँग सम्बन्धित उद्योग स्थापनामा आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।
  ६. व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन, नियम र कार्यविधिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
  ७. कृषि,पशुपन्छी तथा वनमा आधारित साना उद्योग सञ्चालन गर्ने व्यावसायीलाई बैङ्कको ऋणको व्याजमा अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
  ८. गरिबी निवारणको लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
  ९. एक पालिका एक उद्योग ग्राम स्थापनाको लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।

- **सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धी नीति :-**
  १. सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय ऐन, नियम, नीति, कानून तथा मापदण्ड कार्यान्वयन गरी नियमनमा जोड दिइनेछ ।
  २. कमपूँजी र समान उद्देश्य भएका सहकारीलाई एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
  ३. सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि, प्रवर्द्धन र विकासमा जोड दिइनेछ ।
  ४. सहकारीहरुलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
  ५. सहकारीको सिद्धान्त, मूल्य र मान्यतालाई आत्मासाथ गर्दै सदस्यहरुको हितमा काम गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।
  ६. कोभिड-१९ को कारण रोजगारी गुमाएका युवाहरुलाई बैङ्क तथा सहकारी मार्फत साझेदारीमा सहज र सहुलियत कर्जाको लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

- **गरिबी निवारण सम्बन्धी नीतिः-**
  १. गरिबीको रेखामुनि रहेका घरपरिवारहरुको पहिचान, तथ्याङ्क सङ्कलन गरी आर्थिक गतिविधि तथा रोजगारीमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
  २. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई खरको छाना मुक्त गाउँपालिका बनाउने अभियानसँग जोडिनेछ ।

३. भूमिहीन सुकम्बासीहरुका न्यूनतम् जीविकाका लागि जग्गा उपलब्ध गराउन आवश्यक प्रक्रियाअगाडी बढाइनेछ ।

४. गरिबी निवारण कोषद्धारा समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको कोष सञ्चालन गर्न सशक्तीकरण गरिनेछ ।

❖ **सामाजिक विकास नीति :**

- **शिक्षाः**

१. शिक्षा प्राप्ति बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो । विद्यालयहरुको सिकाइलाई नतिजामुखी तथा व्यवहारिक बनाउन गाउँपालिकाबाट पारित २५ वुँदे शैक्षिक घोषणाको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै पूर्ण रुपमा लागू गरिनेछ । उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल विद्यालय र विद्यार्थीहरुलाई थप प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. गाउँपालिकाको शिक्षण सिकाइका क्रियाकलापलाई बाल, अपाङ्ग तथा प्रविधिमैत्री बनाउन जोड दिइनेछ ।

४. खानेपानी, छात्रामैत्री शौचालय, विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर ल्याब र पुस्तकालयको उचित व्यवस्थापन गर्दै प्रयोगात्मक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।

५. बालबालिकालाई नैतिक र व्यवहारिक बनाउन स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

६. मर्स्याङ्दी गाउँपालिका वडा नं. ९, ग्रामीण तालिम केन्द्रमा कृषि तर्फको ३ वर्षे डिप्लोमा कक्षा सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

७. एक पालिका एक प्राविधिक धारका विद्यालय स्थापनामा जोड दिइनेछ ।

८. भूगोल तथा विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालयहरुको समायोजन गरी उचित व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

९. शिक्षासँग सरोकार राख्ने गै.स.स सँग सहकार्यको नीति अगाडी बढाइनेछ ।

१०. विद्यालयहरुमा क्रमशः भूकम्प प्रतिरोधी, बाल तथा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

११. नेपाल सरकारको एक स्थानीय तह एक नमूना विद्यालय स्थापनाको नीतिलाई आत्मसाथ गरी सहकार्यका कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।

१२. स्नातक तह सम्मको सामुदायिक क्याम्पस स्थापना गर्ने कार्यमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

१३. आधारभूत र माध्यमिक तहका छात्राहरुलाई स्यानिटरी प्याड उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१४. गरिब, विपन्न, जेहेन्दार, दलित छात्रा-छात्रहरुलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

१५. कोभिड १९ को महामारीको कारण शिक्षण सिकाई क्रियाकलापमा परेको प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न वैकल्पिक सिकाइ प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

१६. कक्षा छोड्ने र कक्षा दोहोऱ्याउने बालबालिकाको संख्यालाई शुन्यमा झारिनेछ ।

१७. विद्यालयमा सिकाइ उपलब्धी वृद्धि गर्नको लागि विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरु सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१८. विद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१९. विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइने नीति लिइनेछ ।

२०. विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न विशेष जोड दिइनेछ ।

२१. बाल शिक्षिकाहरुलाई मन्टेश्वरी तालिम सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- **स्वास्थ्य नीति :**

१. आधारभूत, निःशुल्क स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ साथै नियमित सेवाको पहुँचमा नरहेका जनतालाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।

२. नयाँ भवन निर्माण हुन बाँकी स्वास्थ्य चौकीहरुको भवन निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

३. आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविरहरु सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४. यस गाउँपालिकाको खुदी र घेर्मुमा सञ्चालित ल्याव सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. औषधी खरिद लगायत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्यमा झार्न सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी घरबाट प्रसुति केन्द्र सम्म एम्बुलेन्समा ल्याउने र पुऱ्याउने व्यवस्था गरिनेछ ।

७. लुकेर बसेका क्षयरोगीहरुलाई समयमा नै पत्ता लगाई उपचारको व्यवस्था मिलाउन दुरदराजमा रहेका बस्तीहरुमा खकार सङ्कलन गरी आवश्यक जाँच गरिनेछ ।

८. प्रत्येक वडामा रहेका आमा समूह र विद्यालयहरुमा किशोर किशोरीहरुलाई सम्बन्धित वडाको स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न व्यवस्था मिलाइनेछ ।

९. गर्भवती महिलालाई अनुमानित प्रसुती मितिभन्दा एक हप्ता अघि देखि नै अनिवार्य निगरानीका साथै आवश्यक परामर्श सेवाप्रदान गरिनेछ ।

१०. स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका क्रममा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई हुन सक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।

११. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई आवश्यक अभिमुखीकरण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

१२. पालिकामा रहेका मानसिक विरामीहरुको पहिचान गरी मनोपरामर्श तथा विपन्नहरुलाई निःशुल्क औषधीको व्यवस्था गरिनेछ ।

१३. कोभिड- १९ का कारण सिर्जित हुनसक्ने विषम परिस्थितिलाई व्यवस्थापन गर्न सम्भाव्य अधिकतम पहलकदमी गरिनेछ । साथै आवश्यकता अनुसार होम आइसोलेसनलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै सङ्क्रमितको उपचारको लागि संघ, प्रदेश, जिल्ला र अन्तरपालिकामा समन्वय एवं सहकार्य गरिनेछ र कोरोना विरुद्ध आत्मबल बढाउन सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१४. माध्यमिक विद्यालयहरुमा विद्यालय आयुर्वेद स्वास्थ्य र योग शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यार्थीहरुको माध्यमबाट स्वस्थ पालिका बनाउन प्रयत्न गरिनेछ ।

१५. स्थानीय जडीबुटी परिचयात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरी हाम्रो वरपर भएका अमूल्य जडीबुटीको परिचय तथा प्रयोगको बारेमा जानकारी गराइनेछ ।

१६. योगको माध्यमबाट रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गराउन जनता आरोग्य तथा स्वस्थ जीवनशैली कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१७. संघ र प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।

१८. ए. एम. सि. र पि.एम.सि भेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- **खानेपानी तथा सरसफाई नीतिः-**

१. नागरिकहरुलाई सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्था गर्न क्रमिक रुपमा एक घर एक धारा अभियानलाई निरन्तरता दिई सुरक्षित पिउने पानी व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।

२. आफ्नो घर, टोल, बस्ती, वडा र गाउँपालिका सफा र सुरक्षित बनाउन पूर्ण सरसफाई उन्मूख योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने र सरसफाईका सूचकहरु तोकी कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गरिनेछ ।

३. खानेपानीका मुहान र जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ ।

४. फोहोरमैला संकलन, वर्गीकरण र यसको उचित व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै फोहोरलाई मोहोरमा रुपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. विभिन्न खानेपानी तथा सिँचाई आयोजनहरुका उपभोक्ता समितिलाई जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी ऐन तथा कार्यविधिका दायराभित्र ल्याई जलस्रोत आपूर्तिलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।

६. उचित ढल व्यवस्थापन नीति लिइनेछ ।

- **संस्कृति, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण**
- **महिला, आदिवासी जनजाति तथा दलित नीति**

१. समाज विकास तथा रुपान्तरणको आधा हिस्सा महिला भएकाले सामाजिक नेतृत्वमा ल्याउन उत्प्रेरणा र क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । महिलाहरुको समान पहुँचका लागि सामाजिक संघ -संस्था/उपभोक्ता समितिहरुमा निश्चित प्रतिशतको अनिवार्य उपस्थिति बनाउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. गरिव, पिछडिएका, दलित, आदिवासी जनजाति महिलाहरुको क्षमता विकास र आयआर्जनमा जोड दिई सीप विकास र क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. घरेलु तथा सबैखाले हिंसामा परेका महिलाहरुलाई हिंसा मुक्त वनाउन नागरिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी हिंसा मुक्त गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रमलाई योजनाबद्ध रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

४. हिंसामा परेका महिलाहरुलाई कानुनी उपचार र सामाजिक न्यायका लागि कानुनी सचेतनाका साथै महिलाहरुको सशक्तीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५. "छुवाछुतमुक्त गाउँपालिका" प्रतिवद्धतालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

६. आर्थिक, राजनैतिक, सामाजिक रुपले पिछडिएका गरिब विपन्न दलित समुदायको क्षमता विकासमा जोड दिई सशक्तीकरण गरिनेछ ।

७. "हिंसा, छुवाछुत, विभेदमुक्त गाउँपालिका निर्माण, मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको साझा अभियान" अभियानका रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।

❖ **बालविवाह, लैङ्गिक हिंसा सामाजिक कुरिति,विभेद र छुवाछुत अन्त्य गर्ने अभियान सम्बन्धी नीतिः**

१. बालविवाह गर्नु कानुनको विपरित र अपराध समेत भएकाले बाल विवाह अन्त्य गर्न विद्यालय र वडा स्तरीय भेला गरी कानुनी सचेतना र सशक्तीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२. लिङ्ग पहिचान गरी गर्भपतन गर्ने प्रवृतिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

३. सामन्ती राज्य व्यवस्थाले दलित समुदायमाथि गर्ने गरेको जातीय विभेद व्यवस्थाका कारण कायम रहेको दलन, बहिष्करण, जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत, अन्त्य गर्नकालाई गाउँपालिकाले गरेको सार्वजनिक प्रतिवद्धतालाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४. महिलाहरु माथि लिङ्गकै आधारमा हुने भेदभाव, हिंसा, अपहेलना र बहिष्करण अन्त्य गर्ने अभियान सञ्चालन गर्दै महिला माथि हुने हिंसाको दोषी माथि कानुनी कारबाही बढाउन आवश्यक समन्वय, सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ ।

५. स्त्री रोग सम्बन्धी स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

- **संस्कृति नीतिः-**

१. परम्परागत प्राचीन मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण, जगेर्ना, विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ । बालुन, सोरठी, घाटु, कृष्ण चरित्र, सेर्गा, तमरोछोरी, झ्याउरे, तामाङ सेलो, भजन, चुड्का जस्ता साँस्कृतिक सम्पत्ति तथा परम्परागत पञ्चेबाजा तथा अन्य लोक बाजाहरुको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

२. साँस्कृतिक सङ्ग्रहालय स्थापनामा उचित पहल गरिनेछ ।

३. पुरातात्विक महत्वको स्थान र सामग्रीको पहिचान तथा संरक्षण गरिनेछ ।

४. परम्परागत पानी घट्ट, ढिकी जाँतोको संरक्षण प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

५. स्थानीय कला, संस्कृति, भेषभुषाको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।

६. राष्ट्र कवि माधव प्रसाद घिमिरे र कविवर डिल्लीजङ्ग गुरुङको नाममा साहित्य प्रतिष्ठान गठन गरी साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- **खेलकुद विकास नीतिः**

१. वडा स्तरीय र विद्यालय स्तरीय खेलकुद तथा विविध रचनात्मक कार्यक्रम तथा प्रतियोगिताहरुको सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. जिल्ला र राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादन गर्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. नियमित शारीरिक व्यायम र योग सम्बन्धी क्रियाकलापलाई अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. शाहसिक पर्यटकीय मनोरञ्जनात्मक र व्यवसायिक खेलकुदलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

५. संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा गाउँपालिकाभित्र एक बहुउपयोगी खेलमैदान र कवडहल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- **शहिद तथा वेपत्ता योद्धा र शहिद परिवार सम्बन्धी नीतिः**

१. जनयुद्धका चरणमा बलिदान गर्नुहुने महान सहिदहरु कोपिला घिमिरे(आस्था), परशुराम गुरुङ, सुक बहादुर बि.क.,एण्डु क्षेत्री, बेपत्ता योद्धा तेज बहादुर भण्डारी, महङ्गी, भ्रष्टाचार विरुद्धको आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्नुहुने सुकमान गुरुङको सम्मान र सम्झनामा खुदी बजारमा

स्थापना गरिएको शहिद तथा वेपत्ता स्मृति भवनलाई सार्वजानिक पुस्तकालयको रुपमा स्थापना गरिनेछ ।

२. गाउँपालिकाको संरक्षकत्वमा स्थापना गरिएको शहिद तथा वेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्रलाई आवश्यक सहयोग गरी शहिद तथा वेपत्ता योद्धाको स्मरणमा स्मृति कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने र जीवनीहरु प्रकाशन गर्न आवश्यक सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।

३. शहिद तथा वेपत्ता योद्धा स्मृति पार्क निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. शहिद तथा वेपत्ता योद्धाहरुको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै शहिद तथा वेपत्ता परिवारजनलाई सम्मान गरिनेछ ।

५. गणतन्त्र प्राप्तिको निम्ति सञ्चालित जनयुद्धको क्रममा तत्कालीन शाही सत्ताबाट वेपत्ता पारिएका तत्कालीन शिक्षक तथा सामाजिक अभियन्ता तेज बहादुर भण्डारीको स्थिति सार्वजानिक गर्न संघीय सरकार र मातहतका निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- **राष्ट्रिय व्यक्तित्व, स्थानीय राजनैतिक, सामाजिक अभियन्ताहरुको सम्मान तथा स्मरण सम्बन्धी नीतिः-**

१. युद्धनायक सरदार भक्ति थापालाई राष्ट्रिय विभूति घोषणा गर्नका लागि संघ, प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२. गाउँपालिकाको भूगोल भित्र जन्मिएर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा ख्याति प्राप्त व्यत्तित्वहरु सरदार वीर भक्ति थापा, राष्ट्रकवि माधव प्रसाद घिमिरे, डा. हर्क गुरुङ, कविवर डिल्लीजङ्ग गुरुङ, डा.सूर्य सुवेदी लगायत विभिन्न कालखण्डका जनप्रतिनिधि, शैक्षिक व्यक्तित्व र सामाजिक अभियन्ताहरुको जीवनी प्रकाशन गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गरिनेछ ।

३. राष्टकवि माधव प्रसाद घिमिरेको सम्मान र स्मरणमा बेसीशहर-खुदी-स्यागे सडकको नामाकरणका लागि सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- **युवा तथा रोजगार नीतिः**

१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका, रोजगारी गुमाएका युवाहरुलाई उद्यमशीलता विकास गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२. पालिकामा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक योजना सञ्चालन गरी श्रममुलक योजना मार्फत समुदायको विकाससँगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराइनेछ ।

३. दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्धन गर्न आवश्यक सीपमुलक तालिमको पहिचान गरी बेरोजगार व्यक्तिलाई तालिम दिइनेछ ।

४. संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगार मुलक कार्यमा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरिनेछ ।

५. युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई प्राथमिकतामा राखि स्वरोजगारमुलक कार्यमा संलग्न गरी स्थानीय युवा उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

६. श्रम सम्बन्धलाई प्राथमिकता दिँदै सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण, कृषि, व्यवसायिक उद्योग, वित्तीय क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना गर्न जोड दिइनेछ ।

७. रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

८. पालिका स्तरीय योजनाहरुमा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत बेरोजगारलाई समावेशीको न्यूनतम मापदण्ड तोकी श्रमिकलाई सञ्चालित आयोजनामा परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

९. स्वावलम्बन अभियान सञ्चालन गरी युवाहरुलाई रोजगारीका अवसर पहिचानमा सहजीकरण गरिनेछ ।

१०. युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल योजना सञ्चालनलाई सशक्त रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

११. श्रमको सम्मान, उपयुक्त पारिश्रमिक र सामाजिक संरक्षण सहितको श्रम व्यवस्थापन यस गाउँपालिकाको नीति हुनेछ ।

१२. कामका लागि पारिश्रमिकमा, कामका लागि खाद्यान्न सामुदायिक आयोजनाहरुमा सरोकारवालाहरु सँग साझेदारीका लागि पहल गरिनेछ ।

१३. युवा उद्यमशीलता विकास कोषमा रकम वृद्धि गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१४. समृद्धिको लागि युवा तथा श्रमिक कार्यदल बनाई समृद्धिका लागि श्रम अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

- **अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका तथा एकल महिला सम्बन्धी नीति :**

१. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता अनुसार सीप विकास, प्रतिभामा सहयोग, अपाङ्ग परिचयपत्र वितरणलाई सहज तरिकाकाले वितरण गरिनेछ ।

२. एकल तथा विधवा महिलाको सामाजिक सुरक्षा, मनोवलमा विकास गरी आय-आर्जनमा सहयोग गरिनेछ ।

३. जेष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । जेष्ठ नागरिकहरुको आत्मसम्मान र आय-आर्जनका लागि विभिन्न संघ संस्थासँग सहकार्य गरी अघि बढिनेछ ।

४. आजका बालबालिका भविष्यका कर्णधार भएकाले वालवालिकाको क्षमता विकास, बहुप्रतिभाको विकास गराउन वालवालिका सञ्जाललाई क्रियाशील बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

५. बालउद्यान तथा पार्क निर्माण गरी बाल प्रतिभा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र साथै वालश्रम मुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।

६. जेष्ठ नागरिकहरुको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न अन्तर पुस्ता सीप हस्तान्तरण छलफल र अर्न्तक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७. जेष्ठ नागरिकहरुले समाज र राष्ट्रको लागि पुऱ्याएको योगदानको आधारमा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

- **मदिरा नियन्त्रण अभियानः**

१. मदिरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

२. अनियन्त्रित मदिरा सेवनका कारण सामाजमा हुने झै-झगडा मानव स्वास्थ्यमा पर्दै गएको असरहरुलाई मध्य नजर राख्दै मदिरा सेवनलाई निरुत्साहित गर्न मदिरा सेवनबाट मानव

स्वास्थ्यमा पर्ने असर र समाजमा उत्पन्न हुने समस्याहरुको बारेमा सचेतना फैलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- **वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिः**

१. सरकारी वनको संरक्षण, वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनमा जोड दिई सामुदायिक वनहरुको व्यवसायीकरण र वृक्षरोपणमा जोड दिइनेछ ।

२. फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी वातावरण संरक्षण र सरसफाइमा जोड दिइनेछ ।

३. वन्यजन्तु तथा जडीबुटी चोरी शिकारी, निकासी, अनियन्त्रित वन फडानी, डढेलो नियन्त्रणका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै कानुनी कारवाहीलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।

४. व्यावसायिक जडीवुटी खेती गर्न प्रोत्साहन गर्दै, जडीबुटी खेतीका लागि नर्सरी व्याड बनाउनका लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

५. तातोपानी कुण्ड संरक्षण, जलवायु अनुकूलितपोखरी निर्माण, धार्मिक तथा ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थल संरक्षण जस्ता कार्यक्रमहरुलाई अघि बढाइनेछ ।

६. वन्यजन्तुबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि आवश्यककार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७. वातारण अनुकुलन व्यवस्थापनको लागि जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

८. भौतिक पूर्वाधार निर्माणको क्रममा भएको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न चेक ड्याम(बाँध)को व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।

९. ढुङ्गा गिटी, बालुवा जस्ता प्राकृतिक स्रोतको प्रयोग र परिचालन गर्दा स्थानीय जनतासँग समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ ।

१०. विपद्बाट आइपर्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिको अवलोकन गरी विपद् व्यवस्थापन कोषबाट कार्यविधि अनुसार राहत वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

११. सार्वजनिक जग्गालाई लिजमा दिई उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

१२. वडास्तर र गाउँपालिकास्तरमा बनेको विपद् व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस जस्ता संघ संस्थाहरुसँग सहकार्य गर्दै विपद् व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१३. जलवायु परिवर्तनले मानव र जीवजन्तुमा पर्दै गएको प्रतिकुलतालाई अनकुलतामा ल्याउन स्थानीय जलवायू अनकुलन योजना र सामुदायिक अनकुलन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१४. भूकम्पबाट क्षति पुऱ्याएका घरहरुको लाभग्राही सूचीमा समाबेश गरी पुनः निर्माणका लागि सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गरी पुन निर्माणका लागि सहयोग गरिनेछ ।

१५. सडक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नति गर्दा बायोईन्जिनियरिङ गराउन लगाइनेछ ।

१६. दुर्लभ वन्यजन्तु रेड पाण्डाको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

१७. नदी किनारको तटीय क्षेत्रमा भौतिक संरचना निर्माण गर्दा न्यूनतम मापदण्ड अनिवार्य रुपमा पालना गर्नुपर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ पूर्वाधार विकास नीति

- **क. सडक तथा भवन**

१. प्रत्येक वडाका मुख्य-मुख्य सडकहरुको चौडाइको मापदण्ड ७ मिटर कायम गरी स्तरीकरण गरिनेछ । साथै नयाँ घर, भवन तथा संरचना निर्माण गर्दा स्थानीय तहको अनिवार्य रुपमा स्वीकृति लिनुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. घोडेटो र गोरेटो बाटोहरुको मर्मतका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

३. अन्नपूर्ण चक्रीय वैकल्पिक पैदल मार्गको संघ तथा प्रदेश सरकारको साझेदारीमा निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. वडा नं.-२, ४, ५ र ९ को वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

५. सामुदायिक भवनहरुको रुपमा मर्मत सम्भारमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।

६. सडकले काटिएको जग्गाहरुको लगत कट्टा गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- **विद्युत तथा ऊर्जा विकास नीति**

१. एक मेगावाट सम्मको जलविद्युत आयोजनाको सम्भावना अध्ययन गरी सार्वजनिक-निजी साझेदारीमा सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक कार्यविधि तर्जुमा गरिनेछ ।

२. गाउँपालिका भित्रका विद्युतको पहुँच नपुगेका बस्तीहरुमा विद्युत विस्तारको नीति लिइनेछ ।

३. विद्युत गुणात्मक स्तरमा वृद्धि गर्न सम्बन्धित सबै निकायसँग समन्वय गरिनेछ ।

४. वैकल्पिक ऊर्जामा संघ र प्रदेश सरकारसँग अनुदान माग गरी होमस्टे सञ्चालन भएका बस्तीहरु र बजार क्षेत्रहरुमा सोलार बत्तीको व्यवस्था गरिनेछ ।

५. "मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको पानी ऊर्जामा लगानी" लाई अभियानको रुपमा अगाडी बढाई हाइड्रोमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ, साथै गाउँपालिकाभित्र निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरु समयमा नै सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गरिनेछ ।

६. मर्स्याङ्दी, खुदी र ङादी करीडोरमा सञ्चालनहुने जलविद्युत आयोजनाहरुलाई EIAअनुसार छरछिमेक कार्यक्रम सञ्चालनमा गाउँपालिकाको समन्वयमा पारदर्शी रुपमा सञ्चालन गर्न लगाइने छ ।

७. सञ्चालित जलविद्युत आयोजनाहरुमा स्थानीय स्रोत, साधन र श्रमको उपयोगमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

८. सौर्य ऊर्जालाई वैकल्पीक ऊर्जाको रुपमा विकास गर्न लागानीमैत्री वातावरण सिर्जना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

❖ न्यायिक नीति (मेलमिलाप सम्बन्धी):

१. स्थानीय सरकारलाई संविधानले न्यायिक अधिकार समेत प्रदान गरेकाले न्यायिक समिति मार्फत समाजमा हुने विवादलाई मेलमिलाप गराउने र अन्यायमा परेका पीडित व्यक्तिहरुलाई क्षतिपूर्ति सहितको न्याय दिलाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

२. वडाहरुमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी मेलामिलाप कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाइनेछ । न्यायिक समिति सदस्य र मेलमिलाप कर्ताहरुको क्षमता विकासका लागि पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. कानुनी सचेतना र कानुन सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्न आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरु, टोल सुधार समिति, आमा समूह, युवा क्लवका सदस्यहरुलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. न्यायिक समिति मार्फत वालविवाह, जातीय भेदभाव, छुवाछुत, लैङ्गिक हिंसा उन्मुलन, मदिरा नियन्त्रण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

५. न्यायपूर्ण समाज निर्माणको लागि समाजमा घट्ने कुलत, जुवातास अन्त्यको लागि सामुदायिक प्रहरी साझेदारी कार्यक्रमका साथै युवा क्लव, आमा समूहको साझा सक्रियतामा सार्वजनिक स्थलहरुमा मदिराजन्य वस्तुको उपभोगमा नियन्त्रण गरिनेछ ।

❖ **भूमि नीति :**

१. भू-उपयोगको नीतिअवलम्बन गरी जमिनको माटो परीक्षण गरी उचाइ अनुसारको सम्भावना भएको कृषि उत्पादनका लागि उर्वर भूमिको उपयोगमा जोड दिइनेछ साथै उर्वरशील समथर भू भागमा वस्ती विकासमा रोक लगाई सिंचाइको व्यवस्था गरी जमिनलाई अधिकतम उपभोगमा ल्याइन पहल गरिनेछ ।

२. बाँझो जमिनको तथ्याङ्क संकलन गरी कृषि, वनसँग सम्बन्धित खेती सञ्चालन गर्नलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३. सार्वजनिक जग्गाहरुको पहिचान, लगत सङ्कलन, संरक्षण र उपयोगको नीति लिइनेछ ।

❖ **सेवाप्रवाह, सुशासन तथा पारदर्शिता सम्बन्धी नीतिः-**

१. प्रत्येक नागरिकलाई सूचनाको हकभएकाले गाउँपालिकाभित्र भएका विभिन्न योजना , कार्यक्रम, निर्णय, खर्च तथा अन्य सूचनाहरु गाउँपालिकाको आधिकारिक वेवसाइट तथा अन्य विद्युतीय माध्यमबाट सूचना प्रसारण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

२. गाउँपालिकाले प्रवाह गरेको सेवा तथा कार्यान्वयनमा रहेका आयोजना तथा विभिन्न विषयहरुलाई जनतासामु लैजान तथा जनताको पृष्ठपोषण लिन एक आर्थिक वर्षमा कम्तीमा दुई पटक सार्वजनिक सुनुवाइको कार्यक्रम राखिनेछ ।

३. यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको लागि निजहरुको तलब स्केलबाट ५ प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकममा पालिकाको कोषबाट शत प्रतिशत रकम थप गरी सेवाशर्तलाई प्रभावकारी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

४. कर्मचारीहरुको क्षमताविकास तथा प्रोत्साहन गर्दै, गाउँपालिकाभित्र आउने सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो, चुस्त दुरुस्त सेवा प्रदान गर्दै मुस्कान सहितको सेवाप्रवाह गरिनेछ ।

❖ **सूचना सञ्चार तथा प्रविधि नीति**

१. गाउँपालिकाबाट सम्पन्नहुने सम्पूर्ण काम कारबाही व्यवस्थित, सरल, सहज र पारदर्शी बनाउन सूचना प्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै अघि बढिनेछ ।

२. संघ सरकारले सम्पूर्ण सरकारी सेवाहरुलाई सूचना प्रविधिमा आबद्ध गर्ने डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क तयार गरेको छ । यस फ्रेमवर्क अवलम्बन गरी जनतालाई E- governance प्रत्याभूति दिइनेछ ।

३. विकास, सुशासन र समृद्धिको मूलआधार सूचना प्रविधिलाई विकास गर्दै गाउँपालिकामा अफिस अटोमेसन सिस्टमको विकास गरी डिजिटल पालिकाको रुपमा परिचित गरिनेछ ।

४. गाउँपालिकाभित्र रहेका सम्पूर्ण शिक्षण तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई प्रविधि मैत्री तालिम सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

५. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण खातापाता, ढड्डामा रहेका सम्पूर्ण विवरणलाई डिजिटाइजेशन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६. गाउँपालिकाका प्रमुख बस्ती तथा पर्यटकीय गन्तव्यहरुलाई फ्रि वाइफाई जोन बनाउन आवश्यक पहल कदमी गरिनेछ ।

❖ **गैर सरकारी संघ/संस्था सम्बन्धी नीतिः-**

१. नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीयतहको नीति नियम र कानुनको अधीनमा रही गाउँपालिकाको विकास र कार्यक्रम सञ्चालनका लागि समन्वय र सहकार्यको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

अन्त्यमा यस गाउँपालिकाको विकासमा योगदान पुऱ्याउनुहुने जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, शिक्षक र जन समुदायहरु प्रति हार्दिक आभार सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद, नमस्कार ।

मितिः-२०७८/०३/०९

होम बहादुर बि.क.
उपाध्यक्ष
मर्स्याङ्दी गाउँपालिका, लमजुङ

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य

अध्यक्ष महोदय,

१) सन् २०२० को प्रारम्भमा देखा परेको कोभिड-१९ महामारी र मिति २०७८ असार १ गते मर्स्याङ्दी नदीमा आएको भीषण बाढीले हाम्रो विकास र समृद्धिको यात्रालाई गम्भीर रुपमा प्रभावित पारेको छ । यस विषम् परिस्थितिका बीचमा मर्स्याङ्दी बासीहरुको जीवन रक्षा गर्दै विकास निर्माणको गतिलाई अगाडी बढाउने तथा यस पालिकाको अर्थतन्त्रलाई गतिशील तुल्याउने दृढ विश्वासका साथ मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको तर्फबाट यस गरिमामय सभा समक्ष आ.व. २०७८/०७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।

२) कोरोना महामारी र सोको रोकथाम नियन्त्रण बाध्यतावश अवलम्बन गरीएको निषेधाज्ञाले गर्दा धेरै मर्स्याङ्दी बासीको काम र रोजगारी गुमेको छ । सङ्क्रमण, रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि गरिएका अथक प्रयासका वाबजुद २ जना व्यक्तिले ज्यान गुमाउन परेको दुःखद अवस्था सिर्जना भएको छ । यस महामारीबाट मृत्युवरण गर्नुहुने महानुभावहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । मृतकका परिवारजनमा समवेदना व्यक्त गर्दछु । सङ्क्रमित बिरामीहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

३) सर्वप्रथम लोकतान्त्रिक आन्दोलन, सशस्त्र जनयुद्ध, परिवर्तन, क्रान्ति, सामाजिक तथा मुक्ति आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्ने सबै अमर शहिदहरुलाई स्मरण गर्दै, यहाँहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । अग्रगामी परिवर्तनको आन्दोलनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने अग्रज नेताहरुप्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

४) मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको संरचना, जनशक्ति र आवश्यक ऐन, नियम, कानून र कार्यविधि तर्जुमा गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माणले गति लिइरहेको समयमा हामी गत आ.व. बाट निरन्तर कोरोना महामारीको अप्रत्याशित चपेटामा र बाढी पहिरोको कारण उत्पन्न प्राकृतिक विपत्ति भोगिरहेका छौं । यस सम्मानित सभामा यो आ.व. २०७८/०७९ को बजेट प्रस्तुत गरी रहँदा कोरोना महामारीबाट उत्पन्न असामान्य अवस्था, बाढी पहिरोबाट उत्पन्न प्राकृतिक विपत्तिका कारण आर्थिक सङ्कटको चुनौतीपूर्ण जिम्मेवारी र दायित्वलाई गम्भीरतापूर्वक लिएको छ । हामी सबै पालिकाबासीको साझा प्रयासले नोवेल कोरोना भाइरसको महामारी र बाढी पहिरोको कारण उत्पन्न प्राकृतिक प्रकोपको सङ्कटलाई परास्त गर्न सक्दछौं भन्ने पूर्ण विश्वास लिएको छु ।

५) आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, सङ्घीय सरकारको ऐन, नियम, कानून र कार्यविधि, पन्ध्रौं पञ्चवर्षीय योजना, दीगो विकासका लक्ष्यहरु, मध्यकालीन खर्च संरचना, गण्डकी प्रदेश सरकारको ऐन, नियम, कानून र प्रथम पञ्चवर्षीय योजना, गाउँपालिकाको ऐन, नियम, नीति तथा कार्यक्रम सभाका सदस्यहरुबाट प्राप्त सुझावहरुलाई आधार मानेको छु । यस गाउँपालिकाको बजेट तर्जुमा गर्दा सङ्घीय सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटलाई आधार लिएको छु । यो बजेट तर्जुमा गर्दा विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त सुझावलाई समेत समावेश गरेको छु ।

६) नोवेल कारोना भाइरस रोगका महामारी र बाढी पहिरोको कारण उत्पन्न प्राकृतिक विपत्तीका कारण सङ्कट ग्रस्त अर्थतन्त्रलाई पुनः गतिशील र चलायमान बनाउन अनुत्पादक लगानी र खर्चलाई न्यूनीकरण गर्ने प्रयत्न गरेको छु ।

७) आ.व. २०७८/०७९ को बजेटका उद्देश्यहरु निम्न छन् :

- बाढी पहिरोबाट उत्पन्न प्राकृतिक विपत्तीबाट मानव जीवनमा आइपरेका समस्याहरुको समाधान गर्नु ।
- कोराना भाइरसको दोस्रो लहरलाई रोकथाम नियन्त्रण र उपचारको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु ।
- सामाजिक र आर्थिक रुपान्तरण गरी समृद्ध मर्स्याङ्दी गाउँपालिका निर्माण गर्नु ।
- पालिकाको सङ्कट ग्रस्त अर्थतन्त्रलाई चलायमान र गतिशील बनाउनु ।
- सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शिता, मितव्ययिता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व पालना गराउनु ।
- कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन, प्रशोधनमा वृद्धि गरी आत्मानिर्भर बनाई निर्यात बढाउनु ।
- गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक र सामाजिक क्षेत्रको विकासमा जोड दिनु ।
- स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग गरी रोजगारीको थप अवसरहरु सिर्जना गर्नु ।
- आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्नु ।

८) आ.व. २०७७/०७८ को बजेटका प्राथमिकताहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- बाढी पहिरो तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट उत्पन्न हुने समस्याहरुको समाधानका लागि विपद् प्रतिकार्यात्मक योजना कार्यान्वयनमा ल्याउन जोड दिने ।
- स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढीकरण र जनशक्तिको क्षमता विकास गर्ने ।
- कोरोना महामारीका कारण स्वदेश र विदेशमा रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार नागरीकलाई रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने ।
- राज्यको मूलधारबाट बहिष्करण र बञ्चितिकरणमा परेका उत्पीडित समूदायमाथि थोपरिएको सबै खाले विभेदको अन्त्य गरी सामाजिक न्याय, समानता र समतामूलक समाज निर्माण गर्न सामाजिक र आर्थिक रुपान्तरणका अभियान सञ्चालन गर्ने ।
- उद्योग व्यापार, व्यवासाय, पर्यटन, कृषि, लगायत आर्थिक क्षेत्रमा परेको असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्दै आर्थिक वृद्धि गर्न प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, उपभोक्ता समिति लगायत सार्वजनिक सेवामा रहेका व्यक्तिहरुको शासकीय क्षमतामा विकास गरी सकारात्मक भई सेवा र निर्माण कार्यमा जिम्मेवारी बनाउने ।
- कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रमा आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र बजारीकरणमा जोड दिई रोजगारीका अवसर वृद्धि गर्ने ।
- सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा आर्थिक र भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माणका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिने ।
- चालु आ.व.मा सञ्चालनमा रहेका अधुरा र अपूरा योजनाहरुको पूरा गर्न जोड दिने ।
- विद्यमान जनशक्तीको क्षमता विकास गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी, जवाफदेही र सर्वसुलभ बनाई सार्वजनिक सेवामा नागरीकको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ सम्मको मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको तर्फबाट सम्पादित महत्वपूर्ण कामहरुको संक्षिप्त विवरण र आगामी वर्षको प्रक्षेपण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको विगत ४ वर्षको वित्तीय प्रगतिको समिक्षा गर्दा आ.व. २०७४/०७५ मा ८५.९ प्रतिशत, आ.व. २०७५/०७६ मा ८६.९० प्रतिशत, आ.व. २०७६/७७ मा ८३.९५ प्रतिशत,

आ.व. २०७७/०७८ को असार ९ गते सम्मको चालु तर्फ ६१.१३ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ५३.८३ प्रतिशत गरी जम्मा ५८.५ प्रतिशत भएको छ र असार मसान्त सम्म हुने ८४.५ प्रतिशत अनुमान र आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा ८७.५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हुने लक्ष्य लिएको छु ।

चालु आ.व.को योजना विवरणमा जम्मा २८७ वटा योजनाहरु रहेकोमा २८५ योजनाहरुको सम्झौता भई २०७ वटा योजनाहरुको कार्यसम्पन्न पश्चात भुक्तानी भइसकेको छ भने सम्झौता नभएका योजना संख्या २ रहेका छन् ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु। मर्स्याङ्दी गाँउपालिकाले प्रस्तावित नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा मूलतः नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूची, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघ र प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका विद्यमान ऐन, कानूनहरु, आर्थिक कार्य प्रणाली, मौलिक हकहरु, आर्थिक सामाजिक विकास, साधन श्रोतको उपयोग नीति, अर्थ मन्त्रालयल र सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन, सहभागितामूलक योजना छनौट पद्धति, विकासका समसामयिक मुद्धाहरु जस्तै सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक सशक्तीकरण तथा समावेशी विकास समेतलाई आधार मानी गाउँकार्यपालिका मिति २०७८/०३/०८ गते बाट स्वीकृत गरी यो गरीमामय गाउँसभामा आगामी आ.व. २०७८/०७९ को बजेट प्रस्तुत गरेको छु । आ.व.२०७८/०७९ मा यस गाउँपालिकामा नेपाल सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान रु ८ करोड ९५ लाख मात्र ।- प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान रु ९८ लाख ७२ हजार मात्र), नेपाल सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट ८ करोड ४१ लाख ८७ हजार मात्र । प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट ६५ लाख ८१ हजार मात्र, आन्तरिक राजस्व तर्फ ७५ लाख ६२ हजार मात्र र चालु आ.व. २०७७/०७८ को अनुमानित नगद मौज्दात रु ३ करोड मात्र), सशर्त अनुदान सङ्घीय सरकारतर्फ रु २३ करोड ६५ लाख, प्रदेश सरकार विशेष अनुदान वापत रु ५० लाख र समपूरक कोष ५० लाख, जलविद्युत रोयल्टी वापत रु २ करोड ४४ लाख मात्र, पर्वतारोहण वापत प्राप्त रोयल्टी रु ३ लाख ३८ हजार मात्र, वन पैदावर रोयल्टी रु ६० हजार मात्र, गरीबसँग विशेश्वर कार्यक्रम तर्फ रु ५ लाख मात्र र प्रदेश तथा स्थानीय क्षमता विकास कार्यक्रम रु. ४ लाख मात्र) गरी कुल आय ४९ करोड ९९ लाख मात्रको अनुमानित आय यस गरीमामय सभा समक्ष पेश गर्दछु।

अध्यक्ष महोदय,

अव म आ.व. २०७८/०७९ को व्यय अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

चालु खर्च तर्फबाट १० करोड ५४ लाख मात्र । पूँजीगत खर्चतर्फ १५ करोड ७१ लाख मात्र । सशर्ततर्फ २३ करोड ६५ लाख मात्र । गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम तर्फ रु ५ लाख मात्र । प्रदेश र स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम तर्फ रु ४ लाख, गाउँपालिका समपूरक कोष तर्फ रु ५० लाख मात्र, प्रदेश समपूरक कोषतर्फ ५० लाख मात्र गरी जम्मा कुल खर्च रु. ४९ करोड ९९ लाख मात्रको अनुमानित खर्च यस गरीममय सभा समक्ष पेश गर्दछु ।

जस मध्ये नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा निम्न कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकतामा राखी बजेटमा विनियोजन गरेको छु । वडागत रुपमा गाउँ-बस्तीको योजनाहरुलाई सम्बोधन गर्ने गरी वडा समितिले

छनौट गर्न पाउने गरी योजना कार्यान्वयन गराउन वडागत रुपमा जनसंख्या, भौगोलिक क्षेत्रफल, विकटतालाई आधार मानी ९ वटा वडाहरुलाई रु. ७ करोड २९ लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु । वडागत योजनाहरुको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरीएको छ ।

९) कृषि तथा पशुपन्छीमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नका लागि कृषि क्षेत्रको विविधीकरण र व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र बजारीकरण विकासमा जोड दिई कृषि तथा पशुपन्छी विकास शाखा मार्फत कार्यान्वयन गर्ने गरी रु.१ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१०) अन्नपूर्ण चक्रीय पदमार्गमा पर्ने पर्यटन व्यवसाय राम्रो भएको यस पालिकाभित्र पर्यटन प्रर्वद्धन र विकासका लागि लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११) सीप विकास तथा क्षमता विकास तालिमका लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१२) शिक्षाको विकासको लागि शिक्षा तर्फ रु. १ करोड ६० लाख मात्र बजेट विनियोजित गरेको छु ।

१३) विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाती बालबालिकाहरुकालाई प्राविधिक तथा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति प्रदान गर्न रु. ५ लाख बजेट विनियोजित गरेको छु ।

१४) स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रमा रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१५) स्वयम् सेविकाहरुका लागि समुदायमा स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना जागृत गराउन थप सक्रीय र सिर्जनशील बनाउन प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले यातायात खर्च वापत रु. ४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

१६) समाजमा योगदान गर्दै उमेरका कारण भौतिक रुपमा कमजोर भएका जेष्ठ नागरिकहरुको सम्मान तथा सामाग्री वितरण गर्नका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१७) वर्षातको समयमा पानीका कारण सडकहरु बिग्रिन गई मोटरबाटो बन्द हुन नदिन र स्थानीय युवाहरुलाई रोजगारी दिने उद्देश्यले सडक मर्मत सम्भार कार्यकर्ता परिचालन गर्नका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१८) शारीरिक रुपमा अपाङ्गता भएका कार्यविधि बमोजिम ग र घ वर्गको परिचयपत्र भएका व्यक्तिहरुका लागि आय-आर्जन गरी जीविकोपार्जन गराउने उद्देश्यले अपाङ्गगता भएका व्यक्तिको आय आर्जन कार्यक्रमका लागि रु १० लाख बजेट बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१९) सफा मर्स्याङ्दी गाउँपालिका अभियानलाई निरन्तरता दिँदै फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि रु. ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२०) परम्परागत प्राचीन मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण, जगेर्ना, विकास र प्रवर्धनमा जोड दिई विभिन्न धार्मिक, सांस्कृतिक, साहित्यिक, महोत्सव तथा दिवसका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२१) विभिन्न प्राकृतिक प्रकोप, आगलागी तथा मानवीय विपत्ती र महामारी जस्ता विपद् व्यवस्थापनका लागि रु. ७५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२२) खेलकुदको विकास गराउने उद्देश्यले वडा स्तरीय र विद्यालय स्तरीय खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि रु. १० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२३) स्वास्थ्य चौकीहरुको सेवाबाट टाढा रहेका बस्तीहरुमा सञ्चालित सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरुमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी र कार्यालय सहयोगीहरुको तलब भत्ता वापत अनुदान स्वरुप रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२४) चोरी शिकार नियन्त्रण र वन पैदावर संरक्षण, प्रवर्धन र व्यवसायीकरण गर्नका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२५) मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको वडा नं. ६ र ५ को सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्न प्रदेश सरकारसँग समपूरक कोषको रु. ५० लाख र गाउँपालिका समपूरक कोषबाट रु. ५० लाख गरी ङादी-बाहुनडाँडा-घेर्मु सडकको स्तरोन्नति र विस्तारका लागि रु. १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२६) शहिद तथा बेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्रद्वारा स्थापना गरीएको शहिद तथा बेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्र, सार्वजनिक पुस्तकालय, खुदीका लागि रु. ७ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२७) वडा नं.-२, घनपोखरा, वडा नं. ४, ताघ्रीङ, वडा नं. ५, घेर्मु र वडा नं. ९, सिम्पानीको वडा कार्यालयरुको भवन निर्माण लागि रु. ६० लाखका दरले जम्मा रु. २ करोड चालीस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२८) बेसीशहर नगरपालिका वडा नं. ७ मा निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको मानव सेवा आश्रमको भवन निर्माणमा सहयोग स्वरुप रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२९) गाउँपालिकाका विभिन्न विद्युत नपुगेका टोल बस्तीहरुमा विद्युतीकरण गर्नको लागि रु. १० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

३०) परम्परागत कृषि औजार निर्माण गर्ने आरनहरुलाई आधुनिक र गुणस्तरीय कृषि औजारहरु निर्माण गर्न आरन सुधार कार्यक्रमको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३१) सञ्चार संस्थाहरुलाई विज्ञापन, सूचना, शुभकामना आदि छपाइका लागि रु. १४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

३२) सेवामा गुणस्तरीयता, छिटो छरितो र प्रविधिमैत्री रुपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारीहरुको क्षमता विकास कार्यक्रमका लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आय/व्यय र कार्यक्रमको योजनाको शीर्षक तथा बजेट अनुसूचीहरुमा प्रस्तुत गरेको छु ।

अन्त्यमा यस बजेट तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू, सम्पूर्ण वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, वडासदस्यज्यूहरु, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, शिक्षकहरु, निजी क्षेत्र, पत्रकार, सम्पूर्ण पालिकाबासीहरुबाट प्राप्त सुझाव, सल्लाह र सहयोगप्रति हार्दिक अभार व्यक्त गर्दछु ।

"समृद्ध, आधुनिक, हराभरा मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आधार, कला संस्कृतिको संरक्षण कृषि, पर्यटन, उर्जा र पूर्वाधार" को नारालाई साकार पार्नका निम्ति मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउनुहुने मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको जनसमुदाय कर प्रदायकहरु, विकासका साझेदार सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरु र संचारमाध्यमहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद, नमस्कार ।

मितिः २०७८ असार १० गते, विहीबार

होम बहादुर बि.क.
उपाध्यक्ष
मर्स्याङ्दी गाउँपालिका, लमजुङ ।

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन २०७८

पारित मितिः २०७८/०३/१०

प्रस्तावनाः

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २८८ को उपधारा (२) बमोजिम मर्स्याङ्दी गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः**

(१) यस ऐनको नाम "मर्स्याङ्दी गाउँपालिका आर्थिक ऐन २०७८" रहेको छ।

(२) यो ऐन२०७८ साल श्रावण १ गतेदेखि मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **भूमि कर/मालपोत :** मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यस अनुसूचिबाट जम्मा रु १२,००,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

३. **घरवहाल करः** मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूचि (२) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ । यस अनुसूचिबाट जम्मा रु १,५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

४. **व्यवसाय करः** मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (३) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यस अनुसूचिबाट जम्मा रु ५,००,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

५. **कृषि तथा पशुजन्य वस्तुको व्यवसायिक करोवारमा लाग्ने करः**

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (४) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यस अनुसूचिबाट जम्मा रु ३,००,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

६. **सवारी साधन कर (साना सवारी) :** मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (५) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ। यस अनुसूचिबाट जम्मा रु. ५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

७. **बहाल बिटौरी कर :** मर्स्याङ्दी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (६) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यस अनुसूचिबाट जम्मा रु १,५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

८. **पर्यटन शूल्क (क्यानोइङ्ग र ऱ्याफ्टीङ्ग शुल्क, सहासिक खेलकुद) :** मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र क्यानोइङ्गर ऱ्याफ्टीङ्गसेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवारत अनुसूचि (७) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यस अनुसूचिबाट जम्मा रु ५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

९. **सेवा शुल्क, दस्तुरः** मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनूसूचि (८) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यस अनुसूचिबाट जम्मा रु १४,८२,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ। साथै गैरकर राजश्व रु २ लाख उठाउने अनुमान गरिएको

१०. **जलस्रोत (ढुङ्गा, वालुवा, गिटी) सम्बन्धी शुल्कः** मर्स्याङ्दी गाउँपालिकामा अनुसूची (९) मा उल्लेखित प्राकृतिक स्रोत (ढुङ्गा, वालुवा, गिटी) को गाउँपालिकाले ठेक्काको माध्यमबाट नियमानुसारले लगाउने शुल्क तथा गाउँसभा र गाउँकार्यपालिकाले तोके अनुसारको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यस अनुसूचिबाट जम्मा रु १७,५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

११. **अन्य आम्दानी** : गाउँपालिकाले ट्राक्टर, व्याकुलोडर लगायतका मेसिनरी सामानहरुको निश्चित दररेट तोकी भाडामा लगाउन सकिने छ सो बापत अनुसुचि १० मा उल्लेख भए बमोजिम रु १५,००,०००।- राजश्व उठ्ने अनुमान गरिएको छ।

१२. **परीक्षा शुल्क :** यस मर्स्याङ्दी गाउँपालिका भित्र रिक्त हुने कर्मचारीको नियुक्ति प्रक्रियमा संघीय कानुन बमोजिम परिक्षा शुल्कहरु निर्धारण हुने छन् । यस अर्न्तगत जम्मा रु १०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

१३. **प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत :** यस अर्न्तगत विलम्ब दस्तुर जरिवाना र जफत पर्दछन् । यस अर्न्तगत जम्मा रु ७०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

१४. **अन्य राजस्व :** मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्र दर्ता हुने तथा नविकरण हुने संघ संस्था/ व्यवसायहरुवाट अनुसूचि (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । व्यवसायहरुको दर्ता सम्वन्धी दर्ता सम्वन्धी शुल्क व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ अनुसार हुने छ। यस अनुसूचि र कार्यविधि अनुसार जम्मा रु ३,५०,०००।०० राजश्व उठने अनुमान गरिएको छ।

- फोहोरमैला कर : रु २ लाख ।
- संघ सस्था दर्ता नविकरण : १ लाख ५० हजार

१५. **कर छुटः** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१६. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधिः** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची-१
भूमीकर (मालपोत)

क्र.स.	खेत तर्फ प्रति रोपनी	पाखो तर्फ प्रति रोपनी	जरीवाना दस्तुर	बाझो जग्गा वापत जरिवाना
१	रु २०।००	रु १०।००	कर मुल्यको आधा लाग्ने ।	खेत तर्फ प्रति रोपनी रु ६०।- र पाखो तर्फ प्रति रोपनी रु ३०।-

अनुसूची-२
घर बहाल कर

१.	संघ संस्था, सरकारी कार्यालय, गोदाम भाडामा दिने	१० प्रतिशतका दरले
२.	अन्य प्रयोजनको लागि	१० प्रतिशतका दरले

अनुसूची-३
व्यवसाय कर

पटके व्यवसाय कर

वहाल बिटौरी वा व्यवसाय करको सूचीमा परेका करदाताबाहेक गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वा बाहिरबाट सवारी साधन वा मानिस आफैले पोका वा झोलामा सामान राखी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र घूमाएर बिक्री गर्नेहरुका लागि निम्न अनूसार कर लिने ।		
१.	फेन्सी र खूद्रा सामान गाडीद्वारा घूमाएर बेच्नेहरुका लागि प्रति दिन	५००।००
२.	खाद्यान्न सामान/तरकारी/फलफूल गाडीद्वारा घूमाएर बेच्नेहरुका लागि प्रति दिन	३००।००
३.	पोका वा झोलामा सामान राखी मोटर साइकल	५०।००
४	मानिस आफैंले बेच्ने प्रति दिन	१०।००
५.	रांगा, भैंसी बंगुर प्रतिगोटा	१०।००
६.	खसी बोका प्रति गोटा	५।००
७.	हांस, कुकुरा र अन्य पक्षी प्रति गोटा	२।००
नोट	डोका र डालामा तरकारी तथा फलफूल राखी बजारमा घुमाएर बेच्ने किसानहरुको हकमा पटके व्यवसाय कर लिइने छैन।	

अन्य व्यवसाय करको दर :

क.सं.	व्यवसायको विवरण	करको श्रेणी	करको श्रेणी	करको श्रेणी
	स्तर	क	ख	ग
१) पर्यटन/उद्योग				
१	होमस्टे प्रति घर	१०००।०० (वार्षिक १०० जना सम्म पर्यटक आउने ।)	५००।० (वार्षिक ५० जना सम्म पर्यटक आउने ।)	
२	होटल, लज एवं साधारण होटल	२,०००।००	१,५००।००	१,०००।००
३	रेटुरेन्ट (म:म, तास, सेकुवा आदि)	१,५००।००	१,०००।००	५००।००
४	चिया पसल	५००।००	२००।००	
५	चटपट पसल	५००।००	३००।००	
६	पूजा सामग्री पसल	५००।००	३००।००	
७	पानी उद्योग	२,०००।००	१,५००।००	
२) व्यापारिक वस्तू				
१	खाद्यान्न पसल (डिलर तथा सप्लायर्स)	३,०००।००	२,०००।००	१,५००।००
२	खाद्यान्न पसल खुद्रा	२,०००।००	१,५००।००	१०००।००
३	कपडा पसल/फेन्सी पसल (थोक एवं खूद्रा)	२,०००।००	१,५००।००	१,०००।००
४	आयल पम्प	३,५००।००		
५	विद्यूत सामान तथा विद्यूतीय सामग्री टि.भी., घडी रेडियो बिक्री पसल	१,५००।००	१,२००।००	१,०००।००
६	निर्माण सामाग्री (हार्डवयर पसल)	२,५००।००	२,०००।००	१,५००।००
७	सूनचांदी पसल (ज्वेलेरी)	१,५००।००	१,३००।००	१,०००।००
९	उनी/धागो पसल/कस्मेटीक पसल	७००।००	६००।००	५००।००
१०	जुत्ता,चप्पल पसल	१,०००।००	८००।००	५००।००

११	सपिङ कम्प्लेक्स (सुपर मार्केट)	३,५००।००	२,५००।००	२,०००।००
३) अन्य सेवा				
१	विविध श्रृङ्गार पसल (थोक/खूद्रा)	१,५००।००	१,०००।००	५००।००
२	फर्नीचर पसल	२,०००।००	१,५००।००	१,०००।००
३	भांडा र गिफ्ट पसल(थोक/खूद्रा)	१,५००।००	१,२००।००	१,०००।००
४	केबूल, नेटवर्किङ केवल			१०,०००।००
५	पुलवोर्ड			प्रति वोर्ड रु.४००।००
६	भिडियो गेम			प्रति स्क्रिम रु.२००।००
७	पुस्तक तथा पत्रिका पसल	१,२००।००	१,०००।००	८००।००
८)	नर्सरी र फलफूलका विरुवा बिक्रीवितरण	५००।००	३००।००	२००।००
९	सस्थागत पेन्टर			५,०००।००
१०	तरकारी तथा फलफूल पसल	१,०००।००	८००।००	४००।००
११	वीज भण्डार	१,०००।००		५००।००
१२	मल बिउ पसल/एग्रोभेट/कुखुराको चल्ला विक्रि/दाना पसल	१,५००।००		१,०००।००
१३	मासु पसल	१,५००।००	१,०००।००	५००।००
१४	कपडा सिलाई पसल	२,०००।००	१,५००।००	५००।००
१५	हेयर कटिङ पसल			७५०।००
१६	आर्ट पसल			५००।००
१७	फोटो स्टुडियो तथा पसल	१,५००।००	७५०।००	५००।००
१८	रंगरोगन पसल	१,५००।००	१,२५०।००	१,०००।००
१९	चश्मा पसल	१०००।००		५००।००
४) मर्मत संभार				
१	मोवाईल, फिज, रेडियो टि.भि घडी, प्रेशर कूकर, हिट टेलीफोन सेट पंखा तथा स्टोभ, विद्युत सामग्री बिक्री तथा मर्मत केन्द्र	२,०००।००	१,५००।००	१०००।००
२	हेभी इक्विपमेन्ट बस, ट्रक, कार मोटर साईकल, टेम्पो, साईकल मर्मत कारखाना तथा टायर मर्मत केन्द्र	१,५००।००	१२००।००	१,०००।००
५) सेवा उद्योग				
१	डाइभिङ इन्स्टिच्युट			२,०००।००
२	छापाखाना	१,०००।०	८००।०	६००।०
६) कृषि तथा वनजन्य उद्योग				
१	कृषि वा वन पैदावारमा आधारित उद्योग व्यवसाय, समिल तथा फर्नीचर उद्योग आदी	२,५००।०	२,०००।०	१,५००।०
७) उर्जामूलक				
१	वायो ग्यास तथा सौर्य प्रविधि र अन्य श्रोतहरु	२,०००।००		१,०००।०००

८) उत्पादन मूलक उद्योग				
१	पाउरोटी भण्डार/बेकरी	१,५००।००	१,०००।००	५००।००
२	राईस मिल (सेलर) राईस मिल (होलर)	१,०००।०० ५००।००	८००।०० ३००।००	७००।००
३	आइसक्रिम पसल			५००।००
९) वित्तीय सेवा				
१	बैंक,	१५,०००।०० (क वर्गका बैंक)	१२,०००।०० (ख वर्गका बैंक)	१०,०००।०० (ग र घ वर्गका बैंक
२	सहकारी संस्था	१०,०००।००	८,०००।००	५,०००।००
१०) स्वास्थ्य सेवा				
१	निजी तथा गैरसरकारी अस्पताल	३,५००।००	३,०००।००	२,०००।००
२	नर्सिङ होम	३,५००।००	३,०००।००	२,०००।००
३	मेडिकल क्लिनिक तथा ल्याव	२,०००।००	१,५००।००	१,०००।००
४	दांत बनाउने पसल	१,५००।००	१,०००।००	७५०।००
११) शिक्षा सेवा				
१	नि.जि क्षेत्रका बोर्डिङ स्कूल क्याम्पस मा.वि,आ.वि. र प्रा.वि.	७,०००।००	५,०००।००	३,०००।००
२	कम्प्यूटर बिक्री तथा मर्मत	२०००।००	१५००।००	१०००।००
३	कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण संस्था			१,०००।००
४	सिलाई, बुनाई, पेन्टिङ, कटिङ, बुटिङ प्रशिक्षण	१,०००।००	८००।००	७००।००
५	टेक्निकल इन्ष्टिच्यूट			१,०००।००
१२)	निर्माण व्यवसायी गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसायमा क, ख, ग, घ	क्रमशः रु ३०,०००।००, २०,०००।००, १५,०००।०० र १०,०००।००		
१३) संचार सेवा :				
१	निजी क्षेत्रका कुरियर, फ्याक्स,इमेल, र टेलिफोन			१,०००।००
१४) विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा				
१	चिकित्सक विशेषज्ञ (स्वास्थ्य सहायक, कविराज)	१,०००।००	८००।००	५००।००
२	ल फर्म	१,०००।००	७५०।००	५००।००
३	कन्सल्टेन्सी फर्म (इनजीनियर र ओभरसियर)			२,५००।००
४	ज्योतिष			१,०००।००
५	अडिट फर्म (क, ख, ग)	२,०००।००	१,५००।००	१,०००।००
१५) अन्य व्यवसाय				
१	कवाडी सामानको थोक बिक्रेता	१०,०००।००	५,०००।००	३,०००।००
२	टेण्ट हाउस	१,०००।००	८००।००	६००।००
३	लाउण्डी पसल	५००।००		

४	मादल पसल	५००।००		
५	माटोको भांडा बनाउने	५००।००		
६	मिठाई पसल	१,०००।००	७५०।००	५००।००
१६) साना उद्योग				
१	ढुंगा कटिङ् उद्योग			३,०००।००
२	इट्टा भट्टा			५,०००।००
३	ग्रिल उद्योग	४,०००।००	३,०००।००	२,५००।००
४	अन्य उद्योग	१,५००।००	१,०००।००	८००।००
५	ब्लक उद्योग	२,५००।०० (इनन्टर लक), २,०००।०० (लक)		

नोटः एक भन्दा बढी व्यवसाय गर्ने प्रयोजनका लागि फरक फरक व्यवसाय कर लागूहूने छ ।

अनुसूची-४
कृषि तथा पशुजन्य वस्तुको व्यवसायिकक करोवारमा

१	यार्सागुम्बा कांचो प्रति किलो रु यार्सागुम्बा सुकेको प्रति किलो रु	१५००।०० ३,०००।००
२	सतुवा प्रति किलो रु	२५०।००
३	वनलसुन प्रति किलो रु	५००।००
४	तेजपत्ता प्रति किलो रु	१।००
५	दालचिनि प्रति किलो	५।००
६	मह प्रति लिटर	५०।००
७	अन्य	५०।००

अनुसूची-५
सवारी साधन कर

१.	बस, ट्रक, लहरी	६००।००
२.	मिनीबस, ट्रक (छ पाँग्रे)	४००।००
३.	मिनीबस, ट्रक (चार पाँग्रे)	३५०।००
४.	भाँडाको कारजीप	२००।००
५.	निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप	२५०।०
६.	ट्याक्टर ठूलो ४० हर्षपावर भन्दा माथि	५००।०
७.	ट्याक्टर सानो ४० हर्षपावर भन्दा सानो	४००।०
८.	स्कुटर/मोटरसाइकल	१००।०
९.	पावर टेलर	१००।०
१०.	लोडर, डोजर र एक्साभेटर (भ्याकुम)	२,०००।०

अनुसूची-६
बहाल बिटौरी शुल्क

१.	सरकारी तथा सार्वजनिक जमिन उपयोग गरे वापत (वसोवास प्रयोजन)	प्रति आना वार्षिक रु. ५५।००
२.	सरकारी तथा सार्वजनिक जमिन उपयोग गरे वापत	प्रति आना वार्षिक

	(व्यापारिक प्रयोजन)	रु. ११०।००
३.	व्यवसायिक कृषि उत्पादनको लागि प्रयोग	प्रति रोपनी १००।००

अनुसूची-७
पर्यटन शूल्क (क्यानोइङ्ग शुल्क, र्‍याफ्टीङ् शुल्क, सहासिक खेलकुद)

१.	नदीमा र्‍फटिङगर्ने पर्यटकहरुलाई प्रति व्यक्ति प्रति पटक	२०।००
२.	रक कलाईमिङ (स्थानीय ,नेपाली,विदेशी) प्रति दिन	१००,२००,५००
३.	क्यानोइङ् (विदेशी पर्यटक प्रति व्यक्ति प्रति दिन) क्यानोइङ् (स्वदेशी पर्यटक प्रति व्यक्ति प्रति दिन)	२००।०० १००।००

अनुसूची-८
सेवा शुल्क/दस्तुर

सि.नं.	विवरण	नया कर/शूल्क/ दस्तुर (रु)
क) पञ्जीकरण सम्बन्धी तथा अन्य सिफरिस		
१	नाता प्रमाणित (नेपालीमा)	३००।००
२	नाता प्रमाणित (अंग्रेजीमा)	५००।००
३	जन्म, विवाह, मृत्यु, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद विलम्ब दस्तुर	१००।००
४	राहदानी सिफारिस	३००।००
५	वंशजको नागरिकता सम्बन्धी सिफारिस	२००।००
६	वंशजको नागरिकता सम्बन्धी प्रतिलिपी सिफारिस	२००।००
७	अंगिकृत नागरिकता सम्बन्धी सिफारिस	२,०००।००
८	नाम छुटको सिफारिस	२००।००
९	सनाखतको सिफारिस	२००।००
१०	जन्म, मृत्यु सम्बन्धी सिफारिस	२००।००
११	पति पत्नी सम्बन्ध विच्छेद निवेदन दस्तुर	१,०००।००
१२	अस्थायी/स्थायी बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	२००।००
१३	नाम, थर, जन्म मिति संशोधन सिफारिस	३००।००
१४	जन्ममिति प्रमाणित शुल्क	२५०।००
१५	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने शुल्क	२००।००
१६	प्रतिलिपी व्यक्तिगत घटना दर्ता	३००।००
१७	चारित्रिक सिफारिस, नाबालक/बालिका परिचयपत्र सिफारिस	५००।००
१८	अविवाहित प्रमाणित	५००।००
१९	पारीवारिक विवरण सम्बन्धि सिफारिस	३००।००
२०	जिवित सिफारिस	२००।००
२१	मृतक सँगको नाता प्रमाणित	३००।००
२२	संरक्षक सिफरीस (व्यक्तिगत)	२००।००
२३	संरक्षक सिफरीस (संस्थागत)	५००।००
२४	हकवाला हकदार प्रमाणित	२००।००

	विदेशी प्रयोजनका लागि	५००।००
२५	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस(नेपाली पेन्सनर, भारतीय पेन्सनर, ब्रिटिस वा अन्य देशका पेन्सनर)	क्रमश: रु २००।००, रु ३००।०० र रु ५००।००
२६	हकवाला संरक्षण सम्बन्धी सिफारिस	५००।००
२७	पालनपोषणको लागि सिफारिस	२००।००
२८	अंग्रेजी रुपान्तरण	५००।००
२९	सर्जमिन शुल्क	१,०००।००
३०	फोहोरमैला संकलन दस्तुर (व्यक्ति, होटल/ ठूला पसल, संस्थाहरु (मासिक)	क्रमश: रु २०, रु ५०, रु १०० ।
ख) घर जग्गा सम्बन्धी सिफरिस		
१	कच्ची घर कायम	३००।००
२	पक्की घर कायम	५००।००
३	घरजग्गा नामसारी	५००।००
४	घरपातल प्रमाणित शुल्क	२००।००
५	जग्गा दर्ता सिफारीस	१५०।००
६	जग्गा रेखांकनको कार्य / सो कार्यमा रोहबर	२००।००
७	जग्गा धनीपुर्जा हराएको सिफारीस	२००।००
८	पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारीस	२००।००
९	मोही लगत कट्टा सिफारीस	२००।००
१०	घर कोठा खोल्ने कार्य/ रोहबरमा बस्ने कार्य	२००।००
११	कित्ताकाट गर्न सम्बन्धि सिफारिस	२००।००
१२	जग्गाको हक सम्बन्धि सिफारिस	५००।००
१३	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारीस / प्रमाणित	३००।००
१४	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारीस	१५०।००
ग) काठ दाउरा सम्बन्धी सिफारिस		
१	कटानी	५००।००
२	निकासी	१,०००।००
घ) संस्था, उद्योग तथा व्यवसाय सम्बन्धी सिफरिस		
१	उद्योग स्थापना सिफारिस	५००।००
२	उद्योगठाउसारी गर्न सिफारिस	५००।००
३	नया व्यवसाय दर्ता (रु १० लाख सम्म, रु २० लाख सम्म र सो भन्दा माथि)	क्रमश: रु२००।००, रु ३००।०० र रु ५००।००
४	व्यवसाय नविकरण	२००
५	व्यवसाय दर्ता सिफारीस	२००
६	व्यवसाय बन्द सिफारीस	२००
७	व्यवसाय सञ्चालन नभएको सिफरीस	२००
८	व्यापार व्यवसाय नभएको सिफारीस	२००
९	संस्था दर्ता सिफारीस पालिका भित्र	२००

१०	संघ संस्था दर्ता सम्बन्धी सिफारिस	५००।००
ङ) शिक्षा तथा विद्यालय सम्बन्धी सिफरिस		
१	छात्रवृत्ति सम्बन्धी सिफारिस	निशुल्क
२	निजी विद्यालय दर्ता र स्तर बृद्धि(प्रावि/ निमावी/ मावी वा सो भन्दा माथि)	७,०००।००, १०,०००।००, १५,०००।००
३	विद्यालय ठाउँसारी सिफारिस	१,०००।००
च) स्वास्थ्य सम्बन्धी सिफरिस		
१	निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस शुल्क	नि:शुल्क
छ) विद्युत तथा टेलिफोन जडान सम्बन्धी सिफारिस		
१	टेलिफोन जडान सम्बन्धी सिफारिस	३००।० (सरकारी कार्यालय/संघ संस्था लागि निशुल्क)
२	विद्युत, टेलिफोन, खानेपानी सम्बन्धी नामसारी सिफारिस	३००।००
	क) आर.सी.सी. पक्की घर	५००।००
	ग) सरकारी कार्यालय/संघ संस्था	निशुल्क
	ख) अन्य घर	३००।००
ज) धितो मूल्यांकन (बैंक कारोबार)		
क)	रु ५ लाख सम्म	५००।००
ख)	रु १० लाख सम्म	१,०००।००
ग)	रु २० लाख सम्म	२,०००।००
घ)	रु ३० लाख सम्म	३,०००।००
ङ)	रु ४० लाख सम्म	४,०००।००
च)	रु ५० लाख सम्म	५,०००।००
झ) अन्य दस्तुर		
१	निवेदन फाराम प्रति पाना	निशुल्क
२	अनुसूची	निशुल्क
३	साधारण निवेदन दर्ता शूल्क	निशुल्क
४	कोटेशन फाराम शूल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार
५	टेण्डर फाराम शूल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार
६	निवेदन नक्कल प्रति पाना	निशुल्क
७	कोर्ट फि मिनाहा सिफारीस	२००।००
८	मिलापत्र दस्तुर प्रति पक्ष (पक्ष र विपक्ष)	५००।००
९	कागज/ मञ्जुरीनामा प्रमाणित	२००।००
१०	चौपाया सम्बन्धी सिफरीस	२००।००
११	अन्य सिफारिस (योजना भूक्तानीको लागि समेत)	२००।००
ञ) हैसियत प्रमाणित		
१	आर्थिक अबस्था बलियो वा सम्पन्नताको प्रमाणित	२००।००
२	आर्थिक अबस्था कमजोर वा विपन्नताको प्रमाणित	निशुल्क
क) ऋण तथा बैदेशिक रोजगारीका लागि		
१.	रु.१० लाख सम्म	१,०००।००

२.	रु.२० लाख सम्म	२,०००।००
३.	रु.३० लाख सम्म	३,०००।००
४.	रु.४० लाख सम्म	३,५००।००
५.	रु.५० लाख सम्म	४,०००।००
६.	रु.५० लाखभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	५००।०० का दरले थप हूदै जाने
ख) अध्ययनको लागि		
१.	रु.२० लाख सम्मको	१,०००।००
२.	रु.३० लाख सम्मको	१,५००।००
३.	रु.५० लाख सम्मको	२,५००।००
४.	रु.५० लाखभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	२००।०० दरले थप
ग)	**अंशवण्डा र दान वकसमा**	**२००।००**
घ)	गाउँपालिकाले तत्काल धितो मूल्यांकन गरेको सिफारिसको पुन: नवीकरण गर्नूपर्दा जुन प्रयोजनका लागि गरिएको हो सोका लागि लाग्ने दस्तुरको १० प्रतिशत राजश्व लिइनेछ ।	

चार किल्ला सिफारिस/घरबाटोको सिफारिस

क्र.सं.	जग्गाको क्षेत्रफल	जग्गाको विवरण	
		बाटो भएको	बाटो नभएको
१.	१ रोपनी सम्म	५००	२००
२.	१ देखि १० रोपनी सम्म	७५०।०	३००।०
३.	१० रोपनी भन्दा माथि	१,०००।०	५००।०

पशुसेवा तथा कृषिविकास सम्बन्धी

क्र.स.	विवरण
१	बोका खसी पारेको प्रति बोका रु १०।००
२	गोरु खसी पारेको प्रति गोरु रु २५।००
३	कुकुर उपचार प्रति कुकुर रु २५।००
४	कृतिम गर्भाधान प्रति पशु रु २५।००
५	साधारण उपचार प्रति पशु रु १०।००
	अनुदान तर्फको निवेदन शुल्क (पशुसेवा, कृषि विकास तथा गा.पा.ले प्रदान गर्ने जुनसुकै अनुदान तर्फ वडाले पालिकामा गर्ने मात्र)
१	रु १०,०००।०० सम्म अनुदान पाउनेमा रु २५।००
२	रु २०,०००।०० सम्म अनुदान पाउनेमा रु ५०।००
३	रु ५०,०००।०० सम्म अनुदान पाउनेमा रु १००।००
४	रु १ लाख सम्म अनुदान पाउनेमा रु १५०।००
५	रु २ लाख सम्म अनुदान पाउनेमा रु २००।००
६	अनुदान तर्फको निवेदन शुल्क (पशुसेवा, कृषि विकास तथा गा.पा. बाहेक अन्य निकायले प्रदान गर्ने जुनसुकै अनुदान रु २००।००

अनुसूची-९

प्राकृतिक स्रोत (ढुङ्गा, वालुवा, गिटी) सम्बन्धी शुल्क :

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकामा अनुसूची (९) मा उल्लेखित प्राकृतिक स्रोत (ढुङ्गा, वालुवा, गिटी) को गाउँपालिकाले ठेक्काको माध्यमबाट नियमानुसारले लगाउने शुल्क तथा गाउँसभा र गाउँकार्यपालिकाले तोके अनुसारको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

अनुसुची-१०

क्र.सं.	नाम	उपभोक्ता समितिको लागि (रु)	व्यक्तिगत (रु)
१	व्याकुलोडर प्रयोग बापत प्राप्त हुने राजश्व दर (प्रति घण्टा)	२,०००।-	२,२००।-
२	ट्राक्टर प्रयोग बापत प्राप्त हुने राजश्व दर(प्रति दिन)	६,५००।-	६,५००।-
३	एक्साबेटर बकेट	४,०००।-	४,५००।-
	एक्साबेटर ब्रेकर	५,०००।-	५,५००।-

अनुसुची-११

संघ संस्था दर्ता तथा नविकरण सम्वन्धी दरहरु

क्र.स.	नाम	दर्ता शुल्क	नविकरण शुल्क
१	सेवा मुलक	१०००।००	५००।००
२	गौर नाफामुलक	३०००।००	१०००।००
३	नाफा मुलक	५०००।००	२०००।००
४	होमस्टे (व्याक्ति)	१०००।००	५००।००
५	होमस्टे (समुह)	१०,०००।००	२,०००।००

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का कार्यक्रम तथा योजनाहरु

आय व्ययको विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.सं.	शीर्षक	आ.व. २०७८/०७९ को अनुमान
आयः		
१	आन्तरिक राजश्व	७५६२०००.००
२	राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम (केन्द्र सरकारबाट प्राप्त)	८४१८७०००.००
३	राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम (प्रदेश सरकारबाट प्राप्त, सवारी साधन कर)	६५८१०००.००
४	अघिल्लो आ.व.को नगद मौज्दात	३००००००००.००
५	नेपाल सरकारबाट प्राप्त समानीकरण अनुदान	८९५००००००.००
६	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समानीकरण अनुदान	९८७२०००.००
८	पर्वतारोहण रोयल्टी	३३८०००.००
९	जलविद्युत रोयल्टी	२४४००००००.००
१०	वन रोयल्टी	६००००.००
११	संघ विशेष अनुदान	०.००
१२	प्रदेश विशेष अनुदान	५०००००००.००
१३	प्रदेश समपुरक अनुदान	५०००००००.००
१५	**जम्मा**	**२५२५००००००.००**
१६	सशर्त अनुदान	२३६५००००००.००
१७	गरिव सँग विशेश्वर कार्यक्रम	५००००००.००
१८	प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम	४००००००.००
	जम्मा	**२३७४००००००.००**
	कुल जम्मा आय	**४९९९००००००.००**
व्यय		
१	चालु खर्च	१०५४००००००.००
२	पूँजीगत खर्च	१५७१००००००.००
३	सशर्त अनुदान	२३६५००००००.००
४	गरिव सँग विशेश्वर कार्यक्रम	५००००००.००
५	प्रदेश र स्थानिय तह क्षमता विकास कार्यक्रम	४००००००.००
	कुल जम्मा खर्च	**४९९९००००००.००**

गा.पा. चालु खर्च २०७८/७९

क्र.स.	शिर्षक	विनियोजित रकम रु
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	१६००००००
२	पोशाक	८०००००
३	स्थानीय भत्ता	४०००००
४	महङ्गी भत्ता	१५०००००
५	फिल्ड भत्ता	०
६	प्रोत्साहन	६०००००
७	अन्य भत्ता	१२०००००
८	पदाधिकारी अन्य सुविधा	११००००००
९	कर्मचारी योगदानमा आधारित निवृतिवरण	५०००००
१०	कर्मचारी कल्याणकारी कोष	१००००००
१०	अन्य सेवा शुल्क	३०००००
११	पानी तथा बिजुली	३०००००
१२	सञ्चार	९०००००
१३	इन्धन कार्यालय	१५०००००
१४	इन्धन कार्यालय Machine	१००००००
१५	सवारी साधन मर्मत	१५०००००
१६	बिमा नविकरण	३०००००
१७	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	७०००००
१८	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	१२०००००
१९	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१४०००००
२०	सभा सन्चालन खर्च	७०००००
२१	अन्य कार्यालय संचालन खर्च	२०००००
२२	सेवा र परामर्श खर्च	१५०००००
२३	करार सेवा शुल्क	१०००००००
२४	कर्मचारी तालिम खर्च	५०००००
२५	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	२२०००००
२६	भ्रमण खर्च	३०००००
२७	अन्य भ्रमण खर्च	६०००००
२८	विविध खर्च	१४०००००
२९	वडा कार्यालय सञ्चालन खर्च	२७०००००
३०	घरभाडा	७०००००
३१	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	६०००००
	जम्मा	**६,३५,००,०००**

विविध कार्यक्रम खर्च (२२५२९)

क.स.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रु.
१	विभिन्न धार्मिक, सांस्कृतिक साहित्यिक, महोत्सव, दिवस सम्बन्धी खर्च	गा.पा.	१,०००,०००.००
२	विपद व्यवस्थापन कोष	गा.पा.	७,५००,०००.००
३	असक्त,असहाय, विपन्न सहायता कोष	गा.पा.	१,०००,०००.००
४	वडा स्तरीय र विद्यालय स्तरिय खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप	गा.पा.	१,०००,०००.००
५	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	गा.पा.	३००,०००.००
६	सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परिक्षण	गा.पा.	३००,०००.००
७	सरसफाई कार्यक्रम	गा.पा.	३००,०००.००
	जम्मा		**११,४००,०००.००**

सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च (२२५१२)

क.स.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रु.
१	सशक्तिकरण कार्यक्रम	गा.पा.	५००,०००.००
२	सिपमुलक तथा क्षमता विकास तालिम	गा.पा.	१,५००,०००.००
	जम्मा		**२,०००,०००.००**

कार्यक्रम खर्च (२२५२२)

क.स.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रु.
१	शिक्षा तर्फ	गा.पा.	१,६०,००,०००.००
२	स्वास्थ्य स्वयंसेवीकाको यातायात खर्च	गा.पा.	४००,०००.००
३	स्वास्थ्य तर्फ	गा.पा.	४,०००,०००.००
४	जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा सामग्री वितरण	गा.पा.	५००,०००.००
५	अपाङ्ग सम्मान तथा आय आर्जन कार्यक्रम	गा.पा.	१,०००,०००.००
६	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	गा.पा.	२,५००,०००.००
७	फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा सडक निर्माण	गा.पा.	६००,०००.००
८	वन पैदावार संरक्षण, प्रवर्द्धन र व्यवसायीकरण	गा.पा.	५००,०००.००
९	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईहरुलाई अनुदान सहयोग	गा.पा.	३,०००,०००.००
	जम्मा		**२८,५००,०००.००**

अन्य सार्वजनिक निर्माण (३११५९) श्रोत वित्तीय सा. अनुदान

क्र.स.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रु.
१	सडक हेरालु	गा.पा.	१,०००,०००.००
२	सडक पुगेको बस्तिहरुमा सडक सफा गर्न	गा.पा.	१,५००,०००.००
३	कृषि, पशु, जटिबुटी कार्यक्रम	गा.पा.	१०,०००,०००.००
४	उद्यम विकास कोष	गा.पा.	-
५	गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुको लागी प्राविधिक शिक्षा छात्रवृद्धि	गा.पा.	५००,०००.००
६	खरको छाना विस्थापन	गा.पा.	-
७	शहिद स्मृति अध्ययन केन्द्र, सार्वजनिक पुस्तकालय, खुदी	गा.पा.	७००,०००.००
८	कार्यालय सँग सम्बन्धित अन्य सार्वजनिक निर्माण	गा.पा.	५००,०००.००
९	कार्यालय फर्निचर तथा अन्य सामाग्री खरिद	गा.पा.	७००,०००.००
१०	मानव सवा आश्रम, बेसिशहर		५००,०००.००
११	विद्युतिकरण	गा.पा.	१,०००,०००.००
१२	आरान सुधार कार्यक्रम	गा.पा.	१,०००,०००.००
	जम्मा		**१७,४००,०००.००**

क्र.स.	कार्यक्रम /आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रु.	कैफियत
१	खुदी - घनपोखरा - नायू सडक	१,२	२०००००.००	
२	खुदी - शिउरुङ - स्यागे सडक	३,४	२०००००.००	
३	बाहुनडाँडा घेर्मु सडक	५,६	१,००,००,०००.००	प्रदेश समपुरक
	जम्मा		**१४,००,००००.००**	

वडागत योजना तथा कार्यक्रमहरु

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
१	नायु मिदिम खोला सडक	१	१,०००,०००.००
२	घनपोखरा खेलमैदान	१	८००,०००.००
३	घनपोखरा स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	१	१००,०००.००
४	ग्राम कल्याण मा.वि. छात्राबास घेरावार	१	५००,०००.००
५	अन्नपूर्ण प्रा.वि. घेरावार	१	३००,०००.००
६	जनप्रिय प्रा.वि. गेट र मन्दिर निर्माण	१	२५०,०००.००
७	युवा विकास कार्यक्रम	१	२००,०००.००
८	महिला विकास कार्यक्रम	१	१००,०००.००
९	सँस्कृति संरक्षण कार्यक्रम	१	५०,०००.००
१०	वडा कार्यालय भवन स्तरोन्नती	१	५००,०००.००
११	ख्ल धीं भान्छाघर निर्माण	१	५०,०००.००
१२	उपल्लो घनपोखरा समाजघर निर्माण	१	१००,०००.००
१३	फैकों खानेपानी मर्मत योजना	१	२००,०००.००
१४	नालधारा खेलमैदान निर्माण	१	१००,०००.००
१५	शवदह गृह निर्माण	१	१००,०००.००
१६	फ्रेंजो सामुदायिक भवन मर्मत	१	१००,०००.००
१७	तलङ्यो पोखरी गोरेटो बाटो निर्माण	१	२५०,०००.००
१८	सम्दुकों कलाउबेसी गोरेटो बाटो निर्माण	१	२५०,०००.००
१९	भर्दौरे खानेपानी मर्मत योजना	१	५००,०००.००
२०	सेने खानेपानी मर्मत योजना	१	३००,०००.००
२१	वाल्क्यू गोरेटो बाटो निर्माण	१	१५०,०००.००
२२	रब कूलो निर्माण	१	५०,०००.००
२३	वृक्षारोपण	१	२००,०००.००
२४	विपद् व्यवस्थापन	१	१००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
१	घोप्टे सिम्रो डेसी मोटरबाटो	२	७००००.००
२	कर्मदा जनजाग्रीति आमा समूह भवन	२	३००००.००
३	पैयूखोला अरुखर्क मोटरबाटो	२	४००००.००
४	पेम्रो छहरा पर्यटन विकास	२	४००००.००
५	मार्चा डेसी मोटरबाटो	२	३००००.००
६	कवि डिल्लीजङ्ग स्मारिका	२	४००००.००
७	नमुना सामुदायिक भवन	२	६००००.००
८	रोप्लेफाँट मोर्डी गोरेटो बाटो	२	३५००००.००
९	मोर्डी आन्तरीक गोरेटो बाटो	२	४००००.००
१०	प्रोवी सामुदायिक भवन	२	५००००.००
११	घिम्राङ सामुदायिक भवन	२	४५००००.००
१२	भाचे घिम्राङ मार्चा मोटरबाटो	२	२००००.००
१३	शान्ति ज्योती सामुदायिक भवन	२	७००००.००
१४	तमु छोज धिं भाचे	२	२५००००.००
१५	काफलडाँडा गोरेटो बाटो	२	२००००.००
१६	बुद्धटोल आन्तरिक गोरेटो बाटो	२	२००००.००
१७	सोम्ले गोरेटो बाटो	२	२००००.००
१८	दक्ष जनशक्ति उकरण वितरण कार्यक्रम	२	२००००.००
१९	युवा क्लब सहयोग कार्यक्रम	२	२००००.००
२०	अनुदानमा ग्यास वितरण कार्यक्रम	२	१२५०००.००
२१	आरन सुधार कार्यक्रम	२	७५०००.००
२२	चर्च भवन मर्मत	२	५००००.००
२३	स्वास्थ्य कार्यक्रम	२	१००००.००
२४	केक्याम खेलमैदान	२	५००००.००
२५	कोइबो धिं	२	१०००००.००
२६	वडा कार्यालय भवन निर्माण	२	६०००००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
१	जिम्दो बाटो रेलिङ	३	२००,०००.००
२	घोसिङ तिब्रङ मोटरबाटो	३	३००,०००.००
३	मनास्लु भान्साघर निर्माण	३	६००,०००.००
४	सामुदायिक भवन ढगैं	३	३००,०००.००
५	टोपु विश्राम स्थल निर्माण	३	१००,०००.००
६	थाकन मोटरबाटो	३	३००,०००.००
७	टारीकुना सामुदायिक भवन	३	३००,०००.००
८	बुद्धबजार मर्स्याङ्दी तटबन्धन निर्माण	३	५००,०००.००
९	जमटे देविथान गोरेटो बाटो	३	३००,०००.००
१०	खुदी भल नियन्त्रण	३	७००,०००.००
११	नरदेवी सामुदायिक भवन	३	३००,०००.००
१२	जमटे बाह्रविसे कृषि सडक	३	३५०,०००.००
१३	तरापु पल्लोटारी कृषि सडक	३	३००,०००.००
१४	पँधेरोफाँट अगट निर्माण	३	३००,०००.००
१५	खुदी देउराली सिउरुङ सडक निर्माण	३	२,४००,०००.००
१६	खुदी पुरानो जिम्दो सडक निर्माण	३	२,०००,०००.००
१७	तरापु नाली निर्माण	३	५००,०००.००
१८	त्रिवेणी सामुदायिक भवन	३	२००,०००.००
१९	तरापु थ्रिफेज लाइन विस्तार	३	२००,०००.००
२०	सिउरुङ आमा समुह भवन निर्माण	३	२५०,०००.००
२१	सिउरुङ एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३	३५०,०००.००
२२	बाध्यवादन सामाग्री खरिद	३	१५०,०००.००
२३	महिला तथा युवा विकास	३	१५०,०००.००
२४	अमर मा.वि.	३	४००,०००.००
२५	मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	३	५०,०००.००
२६	आरन सुधार कार्यक्रम	३	५०,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
२७	टुनीखर्क सामुदायिक भवन मर्मत	३	१००,०००.००
२८	तरापु भुमिगत सिँचाई	३	२००,०००.००
२९	खुदी स्वास्थ्य चौकी	३	१००,०००.००
३०	मरनघाट जाने बाटो निर्माण	३	१००,०००.००
३१	देउराली चिया उत्पादक कृषक समूहको भवन निर्माण	३	५०,०००.००
३२	वडा कार्यालय भवन स्तरोन्नती	३	६००,०००.००
३३	थाकन खेलमैदान	३	४००,०००.००
३४	खुदी खोला तटबन्ध	३	६००,०००.००
३५	साङ्गे सोइलिङ भिक्षुनी आनी गुम्बा	३	२,००,०००.००
३६	प्रदेश विशेष अनुदान (खानेपानी योजना)	३	५०,००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
१	शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	४	५००,०००.००
२	जनतासँग स्वास्थ्य कार्यक्रम	४	१००,०००.००
३	वडा अध्यक्षको कोसेली कार्यक्रम	४	१५०,०००.००
४	कृषि पर्यटन विकास कार्यक्रम	४	५००,०००.००
५	युवा लक्षित घरेलु उद्योग स्थापना सहयोग कार्यक्रम	४	२००,०००.००
६	वडा स्तरिय खेलमैदान निर्माण मिप्रा	४	२००,०००.००
७	वृक्षारोपण कार्यक्रम	४	४००,०००.००
८	सामुदायिक बाखापालन कालाघिरिङ गैरी	४	१००,०००.००
९	महिला आयआर्जन कार्यक्रम	४	१५०,०००.००
१०	स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण जगत	४	१५०,०००.००
११	व्यवसायिक कृषकहरुलाई आत्मनिर्भर कार्यक्रम	४	२००,०००.००
१२	युवा खेलकुद विकास	४	१५०,०००.००
१३	दलित उत्थान कार्यक्रम	४	२००,०००.००
१४	सरसफाइ कार्यक्रम	४	५०,०००.००
१५	दुधमा आत्मनिर्भर कार्यक्रम जगत	४	१५०,०००.००
१६	कम्बाइन मिल खरिद ठन्कोडाँडा	४	१५०,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
१७	युवा सामुहिक मौरीपालन कार्यक्रम	४	५०,०००.००
१८	सामुहिक बंगुरपालन कार्यक्रम मिप्रा	४	१००,०००.००
१९	पाहापालन विकास कालाघिरिङ गैरी	४	५०,०००.००
२०	हिमालयन चर्च घर मर्मत जगत	४	५०,०००.००
२१	खेलमैदान तारबार च्याम्चे	४	१००,०००.००
२२	लमदु खानेपानी निर्माण जगत	४	५०,०००.००
२३	सिसि कालाघिरिङ गोरेटो बाटो मर्मत	४	५०,०००.००
२४	बाहुनडाँडा प्रहरी चौकी व्यवस्थापन	४	५०,०००.००
२५	मानसिक स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम	४	५०,०००.००
२६	प्रतिक्षालय निर्माण घोप्टे	४	५०,०००.००
२७	च्याम्चे सामुदायिक भवन निर्माण	४	२००,०००.००
२८	नास्कुचे सामुदायिक भवन, ढल निकास तथा गोरेटो बाटो	४	२००,०००.००
२९	पुरानो जगत मोटरबाटो तथा ढल निकास	४	५००,०००.००
३०	डाँफे युवा क्लब खेलमैदान	४	५००,०००.००
३१	झितै सामुदायिक भवन	४	२००,०००.००
३२	श्रीचौर सामुदायिक भवन	४	२००,०००.००
३३	स्याङ्गे सामुदायिक भान्छाकोठा तथा ढल निकास	४	२००,०००.००
३४	गोर्सलडाँडा सामुदायिक भान्छाकोठा तथा ढल निकास	४	२००,०००.००
३५	मिप्रा सामुदायिक भान्छाकोठा तथा ढल निकास	४	२००,०००.००
३६	छापा भान्छाघर निर्माण	४	२००,०००.००
३७	नयाँगाउँ गोरेटोबाटो तथा कुल मन्दिर निर्माण	४	२००,०००.००
३८	उपल्लो ताघ्रिङ मोटरबाटो निर्माण	४	५००,०००.००
३९	आठखेत खेलमैदान निर्माण	४	३००,०००.००
४०	बल्खु गोरेटो बाटो निर्माण	४	१००,०००.००
४१	गैरी कालाघिरिङ गोरेटोबाटो निर्माण	४	२००,०००.००
४२	कालाघिरिङ डाँडा सामुदायिक भवन	४	६००,०००.००
४३	घोप्टे सामुदायिक भवन तथा गोरेटोबाटो	४	२००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकमरु
४४	रामबजार खानेपानी	४	२००,०००.००
४५	वडा कार्यालयको लागि ल्यापटप खरिद	४	१००,०००.००
४६	काप्रे गोरेटोबाटो निर्माण	४	१००,०००.००
४७	बुङ झरना खानेपानी निर्माण	४	१००,०००.००
४८	कर्मचे खोला सिँचाइ शिलढुङ्गा	४	१००,०००.००
४९	कोइबो धिं निमार्ण कालाघिरिङ	४	१००,०००.००
५०	विपद् व्यवस्थापन	४	३००,०००.००
५१	अलैची खेती विस्तार	४	५०,०००.००
५२	शिलढुङ्गा गाउँ भित्रि बाटो निर्माण	४	४००,०००.००
५३	वडा कार्यालय भवन निर्माण	४	६,०००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१	वडा स्तरीय कृषि आयआर्जन तथा सीपमूलक कार्यक्रम	५	३००,०००.००
२	छिचु मोटरबाटो	५	५००,०००.००
३	सैगों सिँचाई	५	१००,०००.००
४	लिलि सामुदायिक भवन	५	२००,०००.००
५	खोरिया खेत सामुदायिक भवन	५	१५०,०००.००
६	दलित समाज भवन निर्माण भिरकुना	५	२००,०००.००
७	साङगे छोयलिङ गुम्बा स्तरोन्नती	५	२००,०००.००
८	क्वयम्बो धि स्तरोन्नती तथा विद्युतिकरण	५	२००,०००.००
९	घेर्मु सडक	५	७००,०००.००
१०	घेर्मु म्युजियम	५	२००,०००.००
११	निउरी मोटरबाटो	५	७००,०००.००
१२	सञ्जापु मोटरबाटो	५	७००,०००.००
१३	सञ्जापु आमा समुह भवन	५	२००,०००.००
१४	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार तथा व्यवस्थापन (७ वटा विद्यालय)	५	५००,०००.००
१५	विरुवा वितरण कार्यक्रम	५	२००,०००.००
१६	चुच्चे ढुङ्गा खानेपानी तथा ढल निकास	५	५००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१७	उपल्लो चिप्ला खेल मैदान	५	४००,०००.००
१८	साङगे छोयलिङ गुम्बा जाने बाटो निर्माण	५	१००,०००.००
१९	घेर्मु तल्लो चिप्ला सडक	५	७००,०००.००
२०	कल्चे खानेपानी	५	१००,०००.००
२१	खानीगाउँ मोटरबाटो	५	५००,०००.००
२२	प्रतिभा युवा क्लव खेलमैदान	५	२००,०००.००
२३	खानीगाउँ रामबजार झोलुङ्गे पुल मर्मत	५	२००,०००.००
२४	घेर्मु स्वास्थ्य चौकी वैकल्पिक उर्जा तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	५	३००,०००.००
२५	वडा स्तरीय सँस्कृति संरक्षण कार्यक्रम	५	१००,०००.००
२७	रक गार्डेन सामुदायिक होमस्टे स्तरोन्नती	५	१००,०००.००
२७	बाहुनडाँडा प्रहरी चौकी व्यवस्थापन	५	५०,०००.००
२८	घेर्मु तल्लो चिप्ला विद्युतिकरण	५	१००,०००.००
२९	विपद् व्यवस्थापन	५	१००,०००.००
३०	यूवा सङ्गाल कार्यक्रम	५	१००,०००.००
३१	थालाजुङ मोटरबाटो	५	२५०,०००.००
३२	वडा कार्यालय भवन निर्माण	५	६,०००,०००.००
३३	बैकल्पिक उर्जा तथा अन्य सामाग्री खरिद	५	१००,०००.००
	जम्मा		**१४,९५०,०००.००**

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१	डहरे सामुदायिक भवन	६	२५०,०००.००
२	नाइचे सामुदायिक भवन	६	२५०,०००.००
३	नाइचे सिँचाइ योजना	६	२५०,०००.००
४	भिरपुस्तुन सामुदायिक भवन	६	८००,०००.००
५	भिरपुस्तुन मोटरबाटो स्तरोन्नती	६	४००,०००.००
६	दिङदिङ सामुदायिक भवन	६	५००,०००.००
७	गैरी खेत अधेंरी खोला मुहान निर्माण	६	१००,०००.००
८	दिङदिङबाट चन्द्रोद्वय सम्म घोरेटो बाटो निर्माण	६	१००,०००.००
९	मै ढुङ्गा सामुदायिक भवन	६	१५०,०००.००
१०	चौतार देखि मास्थोक सम्म मोटरबाटो	६	६००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
११	उपल्लो डि फोहोरमैला व्यवस्थापन सिँचाइको पाइप खरिद	६	७०,०००.००
१२	कालिका सामुदायिक भवन	६	४००,०००.००
१३	शिवजी मन्दिर स्तरोन्नती	६	५००,०००.००
१४	चण्डीस्थान ग्याविङ	६	४००,०००.००
१५	मर्स्याङ्दी सामुदायिक भवन किचन, ट्वाइलेट निर्माण	६	४००,०००.००
१६	मैढुङ्गा फैजरा सडक स्तरोन्नती	६	२००,०००.००
१७	दलित तथा विपन्न सीपमूलक सिलाइ कटाइ तालिम	६	२५०,०००.००
१८	कालिका प्राथमिक विद्यालय	६	१००,०००.००
१९	नयाँ ज्योती प्राथमिक विद्यालय	६	१००,०००.००
२०	जटेश्वर आधारभूत विद्यालय	६	३५०,०००.००
२१	चन्दोद्वय माध्यमिक विद्यालय	६	२५०,०००.००
२२	स्वास्थ्य चौकी घेराबार	६	१५०,०००.००
२३	प्रहरी चौकी बाहुनडाँडा	६	३०,०००.००
२४	स्वास्थ्य जिवनशैली तथा योग कार्यक्रम (आयुर्वेद)	६	५०,०००.००
२५	सिँचाइ पाइप खरिद	६	१००,०००.००
२६	वडा कार्यालय स्तरोन्नती	६	४००,०००.००
२७	वडा कार्यालय जाने बाटो	६	४००,०००.००
२८	शिरुबारी कामीटार सिँचाइ मुहान निर्माण	६	१००,०००.००
२९	युवा लक्षित कार्यक्रम	६	५०,०००.००
३०	लाम्पाटा सामुदायिक भवन	६	५००,०००.००
३१	दोभानचौर न्यौपानेफाँट मोटरबाटो स्तरोन्नती	६	७००,०००.००
३२	समावेशी सामुदायिक मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम	६	५०,०००.००
३३	मरनघाट जाने बाटो निर्माण	६	१५०,०००.००
३४	बाहुनडाँडा सामुदायिक भवन	६	१५०,०००.००
३५	विपद् व्यवस्थापन	६	१५०,०००.००
३६	ठुलीबेसि खेल मैदान	६	५००,०००.००
३७	उखुबारी गैरी खेत कुलो	६	१००,०००.००
३८	भिरपुस्तुन खेल मैदान	६	३००,०००.००
३९	तल्लो गैरीखेत कुलो	६	२००,०००.००
४०	दोभानचौर सामुदायिक भवन	६	३००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१	स्वास्थ्य तथा मानसिक रोग सम्बन्धी कार्यक्रम	७	४००,०००.००
२	महेन्द्र देव मा.वि. पूर्वाधार विकास	७	५००,०००.००
३	सीपमूलक क्षमता विकास तथा सचेतना कार्यक्रम	७	२००,०००.००
४	विपन्न आयआर्जन तथा घरेलु उद्योग प्रोत्साहन कार्यक्रम	७	३००,०००.००
५	पूर्ण सरसफाइ उन्मुख कार्यक्रम	७	१००,०००.००
६	शेरा सामुदायिक भवन	७	२५०,०००.००
७	लुदी सामुदायिक भवन	७	५०,०००.००
८	लुदी खेलमैदान	७	५०,०००.००
९	लुदी बराहपोखरी पदमार्ग	७	१००,०००.००
१०	ताराचोक गोरेटो बाटो	७	२००,०००.००
११	डादी लुदी सडक	७	९५०,०००.००
१२	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन	७	२००,०००.००
१३	गोरेटो बाटो छिनखोला	७	७००,०००.००
१४	सिर्जना प्रा.वि. पूर्वाधार विकास	७	३००,०००.००
१५	सामुदायिक भवन छिनखोला	७	५०,०००.००
१६	सिद्धार्थ सामुदायिक भवन	७	७००,०००.००
१७	उस्ता गोरेटो बाटो	७	३५०,०००.००
१८	शिव मन्दिर उस्ता	७	२००,०००.००
१९	नरेन्द्र प्रा.वि. विद्युतिकरण	७	५०,०००.००
२०	उपल्लो डादी उस्ताबेसी गोरेटो बाटो	७	२००,०००.००
२१	डादी नयाँगाउँ सडक	७	५००,०००.००
२२	नयाँगाउँ सामुदायिक भवन	७	५००,०००.००
२३	नायाँगाउँ गोरेटो बाटो	७	२५०,०००.००
२४	ढल व्यवस्थापन तराञ्चे	७	५००,०००.००
२५	कत्मे तटबन्द	७	१००,०००.००
२६	ताङ्लिचोक गोरेटो बाटो	७	५५०,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
२७	डादीचुली सामुदायिक भवन	७	२५०,०००.००
२८	नाली निर्माण डादी बजार	७	३००,०००.००
२९	सिरुबारी सिँचाई	७	१००,०००.००
३०	बालुवा तराञ्चे सडक	७	२००,०००.००
३१	डादी खेलमैदान	७	५००,०००.००
३२	नयाँगाउँ खेलमैदान	७	५००,०००.००
३३	डा.हर्क गुरुङ समाधिस्थल संरक्षण तथा डि पि आर निर्माण	७	५००,०००.००
३४	तराञ्चे खेलमैदान	७	२००,०००.००
३५	डादी उस्ता बराहपोखरी सडक	७	२,२००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१	दुर्गा माई प्रा.वि. पूर्वाधार विकास	८	१००,०००.००
२	प्रभात शान्ति पूर्ण मा.वि. फर्निचर खरिद	८	२००,०००.००
३	भुष्मे मोटर बाटो स्तरोन्नती	८	७००,०००.००
४	तामाङ होमस्टे व्यवस्थापन	८	२००,०००.००
५	सुनौलो हजार दिन स्वास्थ्य कार्यक्रम	८	१००,०००.००
६	विद्यालय तथा संस्था सुधार कार्यक्रम	८	१५०,०००.००
७	सिमलचौर भुमिगत सिँचाई	८	१,५००,०००.००
८	नन्देश्वरा तटबन्धन	८	४००,०००.००
९	रिङटाङ सामुदायिक भवन शौचालय	८	२००,०००.००
१०	भुलभुले तटबन्धन	८	३००,०००.००
११	ठुलोस्वाँरा महास्वाँरा मोटरबाटो	८	१००,०००.००
१२	कुवापानी सिँडी बाटो	८	१००,०००.००
१३	हात्तीरुख सामुदायिक भवन	८	४००,०००.००
१४	आम्बोटे बाटो तथा सिँचाई व्यवस्थापन	८	२५०,०००.००
१५	लाम्पाटा सिँचाई योजना	८	१००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१६	बान्द्रे सामुदायिक भवन	८	१००,०००.००
१७	सिमलचौर सामुदायिक भवन मर्मत	८	१५०,०००.००
१८	भिरकुना सामुदायीक भवन	८	४००,०००.००
१९	वत्तिसेमुल ढल व्यवस्थापन	८	२००,०००.००
२०	वडागाउँ सुनगाभा बाटो निर्माण	८	४००,०००.००
२१	वडागाउँ राम मन्दिर निर्माण	८	१५०,०००.००
२२	भङ्गेरी बाटो, मन्दिर तथा शौचालय निर्माण	८	५००,०००.००
२३	रिठ्ठेखोला सिँचाई योजना	८	१५०,०००.००
२४	घरचौर सिँचाई व्यवस्थापन	८	१००,०००.००
२५	महिला विकास कार्यक्रम	८	५०,०००.००
२६	युवा विकास कार्यक्रम	८	५०,०००.००
२७	भुष्मे खेलमैदान स्तरोन्नती	८	१५०,०००.००
२८	भुलभुले सामुदायिक भवन मर्मत तथा तटबन्द	८	१,०००,०००.००
२९	भुलभुले खेलमैदान	८	५००,०००.००
३०	पञ्च विचार प्रा.वि. कोठा निर्माण	८	५००,०००.००
३१	बराहपोखरी मार्ग खानेपानी योजना	८	२००,०००.००
३२	भुलभुले सिमलचौर भुस्मे रिङटाङ सडक	८	१५००००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
१	खुदी पाम्चोक सेग्ले भलामचौर घलेगाउँ सडक मर्मत	९	१,८००,०००.००
२	खुदी लामागाउँ सडक मर्मत	९	९००,०००.००
३	खुदी सिम्पानी भलामचौर घलेगाउँ सडक मर्मत तथा बाढी व्यवस्थापन	९	६५०,०००.००
४	नौबिसे थलेतु सडक	९	३५०,०००.००
५	सिरुबारी सडक	९	१००,०००.००
६	खेल मैदान बाट नयाँगाउँ मोटरबाटो निर्माण	९	१००,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
७	ठुल ढुङ्गा मोटरबाटो निर्माण	९	१५०,०००.००
८	कुँडर घ्याल्पेस्वाँरा थानीथान सम्म मोटरबाटो निर्माण	९	१५०,०००.००
९	हाईड्रो सेरा भर्दौरे कुवापानी मोटरबाटो निर्माण	९	२००,०००.००
१०	महथोक सडक बत्ती	९	१५०,०००.००
११	गणेश मा.वि. मञ्च निर्माण	९	२५०,०००.००
१२	अरण्यज्योति आ.वि. मञ्च निर्माण	९	१५०,०००.००
१३	स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन सेग्ले	९	५०,०००.००
१४	स्वास्थ्य इकाईको घेरावार र वरण्डा मर्मत	९	१००,०००.००
१५	भलामचौर मृचे गुम्बा निर्माण	९	४००,०००.००
१६	भत्रेपाख खेलमैदान विस्तार	९	३००,०००.००
१७	गोखुरेश्वर युवा क्लब खेल मैदान स्तरोन्नती	९	१५०,०००.००
१८	सरस्वती आमा समुह भवन मर्मत तथा अरुणदय प्रा.वि. विद्युतिकरण	९	१००,०००.००
१९	पधेरो बाट धनसिरी सम्मको गोरेटो बाटो निर्माण	९	५०,०००.००
२०	सडक बत्ति सेग्ले	९	५००,०००.००
२१	सडक बत्ति गै.सु.टा.ब.	९	२५०,०००.००
२२	ढुङ्गेसाघुँ स्वास्थ्य चौकी खेलमैदान सम्म गोरेटो बाटो	९	१००,०००.००
२३	सिमखोला ग्याविन जाली	९	१००,०००.००
२४	पुरानो पधेरो गोरेटो बाटो मर्मत	९	१७५,०००.००
२५	हाईड्रोपावर लप्सीबोट गोरेटो बाटो	९	१७५,०००.००
२६	बगैंचा हुदै मोटरबाटो सम्म गोरेटो बाटो	९	१००,०००.००
२७	डाँडावारी देखि डाँडागाउँ सम्म गोरेटो बाटो	९	३००,०००.००
२८	तल्लोगाउँ बाँसबोटे खरखरे गोरेटो बाटो	९	१७५,०००.००
२९	उपल्लो खनवोटे सिँचाई	९	१००,०००.००
३०	बस्नेतफाँट उपल्लो खनवोटे गोरेटो बाटो	९	७५,०००.००
३१	वगुवा देखि बस्नेत फाँट सम्मको गोरेटो बाटो	९	५०,०००.००

क्र.स.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित रकम रु
३२	रञ्जित ठुलो कुलो	९	४५०,०००.००
३३	रोप्लेखोला सेराफाँट सिँचाई	९	४५०,०००.००
३४	सरस्वती सदन घेरावार	९	२००,०००.००
३५	वगुवा नाली निर्माण	९	३००,०००.००
३६	तबै सूर्यज्योती आमा समुह भवन	९	१००,०००.००
३७	गोखुरेश्वर महादेव मन्दिर गेट बाकी घेरावार	९	१००,०००.००
३८	आगे वस्ति पहिरो नियन्त्रण	९	५०,०००.००
३९	कमला प्रा.वि. खेल मैदान निर्माण	९	५०,०००.००
४०	फुटबल खेलमैदान मर्मत	९	१००,०००.००
४१	सुवेदीगाउँ मोटरबाटो मर्मत	९	१५०,०००.००
४२	गैरीगाउँ आमा समुह भवन छाना	९	५०,०००.००
४३	भवन मन्दिर व्याडमिन्टन कोट मर्मत तथा शौचालय निर्माण	९	१५०,०००.००
४४	सूर्य ज्योति प्रा.वि. ग्याविन जालि	९	१५०,०००.००
४५	वडा कार्यालय अगाडिको नालि निर्माण	९	५०,०००.००
४६	अध्यक्ष स्वास्थ्य एवमं सामाग्री खरिद कार्यक्रम	९	२००,०००.००
४७	युवा विकास कार्यक्रम	९	५०,०००.००
४८	पामचोक खेलमैदान	९	४००,०००.००
४९	भलामचौर मरानघाट ठाँटी निर्माण	९	३००,०००.००
५०	कोट कालिका संरक्षण तथा घेराबार	९	३००,०००.००
५१	भलामचौर खेलमैदान	९	३००,०००.००
५२	सरस्वती मन्दिर संरक्षण तथा गोरेटोबाटो निर्माण	९	१००,०००.००
५३	सिम्पानी खानेपानी योजना	९	८००,०००.००
५४	वडा कार्यालयको जग्गा खरिद	९	१,०००,०००.००
५५	वडा कार्यालय भवन निर्माण	९	६,०००,०००.००

स्वास्थ्य शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.स.	विवरण	परिमाण	दर	जम्मा रकम
१	व्यवस्थापन खर्च (स्वास्थ्य चौकी)	९	१,००,०००	९,००,०००
२	व्यवस्थापन खर्च (सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई)	४	५०,०००	२,००,०००
३	अति आवश्यक औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्री खरिद	१	१४,००,०००	१४,००,०००
४	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	१	२,००,०००	२,००,०००
५	मानसिक रोगीहरुको लागि औषधी खरिद	१	२,००,०००	२,००,०००
६	गर्भवति महिलाहरुको लागिष क्याल्सियम चक्की खरीद तथा पोषण थाली तथा उत्तर प्रसुती यातायात खर्च	१	२,००,०००	२,००,०००
७	खुदी स्वास्थ्य चौकी (भ्याक्सीन स्टोर निर्माण र ल्याव सामाग्री खरिद	१	३,००,०००	३,००,०००
८	बर्थिङ सेन्टर स्तरोन्नती तथा व्यवस्थापन	४	५०,०००	२,००,०००
९	आयुर्वेद शाखा तर्फ (औषधी खरिद लगायत)	१	२,००,०००	२,००,०००
१०	वडा नं. २ स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	१	१,००,०००	१,००,०००
११	वडा नं. ८ स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	१	१,००,०००	१,००,०००
	जम्मा			४०,००,०००

कृषि विकास शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट

क्र. स.	योजना तथा कार्यक्रम	वडा	विनियोजित रकम रु
१	चिया खेती सहयोग कार्यक्रम	१	८०,०००.००
२	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम (टनेल, औजार वितरण)	१	८०,०००.००
३	किट विकास कार्यक्रम(मौरी घार, च्याउ बीउ वितरण)	१	५०,०००.००
४	मागमा आधारित व्यवसायिक खेती अनुदान कार्यक्रम	१	५०,०००.००
५	आलु खेती सहयोग कार्यक्रम (बिउ वितरण)	१	५०,०००.००
६	फलफूल खेती कार्यक्रम (बिरुवा वितरण)	१	४०,०००.००
७	तालिम	१	५०,०००.००
८	तरकारी खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	२	८०,०००.००
९	प्याज बिउ वितरण कार्यक्रम	२	५०,०००.००
१०	कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम (टनेल, अन्य औजार वितरण)	२	९०,०००.००
११	मागमा आधारित व्यवसायिक खेती अनुदान कार्यक्रम	२	१००,०००.००
१२	च्याउ खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	२	३०,०००.००
१३	मागमा आधारित फलफूल खेती सहयोग कार्यक्रम (बिरुवा,सामाग्री सहयोग)	२	१००,०००.००
१४	प्याज बिउ वितरण कार्यक्रम	३	५०,०००.००
१५	तरकारि बिउ विजन वितरण कार्यक्रम	३	८०,०००.००
१६	खाद्यान्न कार्यक्रम (धान, मकै,गहुँ,तोरी बिउ वितरण)	३	८०,०००.००
१७	फलफुल (बिरुवा वितरण) कार्यक्रम	३	२०,०००.००
१८	मसला बालि (बिउ, बिरुवा वितरण) कार्यक्रम	३	१५,०००.००
१९	मौरि गोला सहित घार वितरण कार्यक्रम	३	७०,०००.००
२०	मौरि सामाग्री तथा खालि घार वितरण	३	२५,०००.००
२१	प्लाष्टिक टनेल कार्यक्रम	३	१६०,०००.००
२२	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण तथा औजार वितरण कार्यक्रम	३	२३०,०००.००
२३	च्याउ बिउ वितरण कार्यक्रम	३	२०,०००.००
२४	कफि प्रशोधन (पल्पर) सामाग्री वितरण	३	२५,०००.००
२५	कार्यक्रम सन्चालन, दै.भ्र.भ, अन्य	३	२५,०००.००
२६	बिउ विजन वितरण	४	१२०,०००.००
२७	बिषादी खरिद	४	५०,०००.००

क्र. स.	योजना तथा कार्यक्रम	वडा	विनियोजित रकम रु
२८	तालिम	४	९०,०००.००
२९	मागमा आधारित खेती सहयोग कार्यक्रम	४	१४०,०००.००
३०	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	४	१००,०००.००
३१	मौरी तालिम	५	५०,०००.००
३२	जडिबुटि खेती सहयोग कार्यक्रम	५	१५,०००.००
३३	च्याउ बिउ वितरण कार्यक्रम	५	३०,०००.००
३४	फलफुल प्रवर्द्धन कार्यक्रम (फलफुल बिरुवा, खेती सहयोग)	५	१५०,०००.००
३५	बिउ विजन वितरण कार्यक्रम	५	२०,०००.००
३६	प्याज बिउ वितरण	५	१५,०००.००
३७	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	५	७०,०००.००
३८	मागमा आधारित बिउ बिजन वितरण	६	१३०,०००.००
३९	जडिबुटि तथा मसला बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (बिउ, बिरुवा वितरण)	६	८०,०००.००
४०	मागमा आधारित मौरी जन्य उपकरण वितरण कार्यक्रम	६	८०,०००.००
४१	च्याउ बिउ वितरण	६	४०,०००.००
४२	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण (टनेल,अन्य औजार)	६	१२०,०००.००
४३	तालिम, गोष्टि	६	५०,०००.००
४४	प्लाष्टिक टनेल वितरण	७	८०,०००.००
४५	भकारो तथा मल सुधार कार्यक्रम	७	९०,०००.००
४६	मौसमी तथा बेमौसमी बिउ बिजन वितरण कार्यक्रम	७	६०,०००.००
४७	फलफूल बिरुवा (स्याउ, अनार, टिमुर, कागती,कफी,केरा) वितरण	७	६०,०००.००
४८	मौरी तालिम, सामाग्री तथा खाली घार कार्यक्रम	७	१००,०००.००
४९	मागमा आधारित कृषि औजार वितरण	७	५०,०००.००
५०	खाद्यान्न(धान, मकै,गहुँ, तोरी बिउ वितरण) कार्यक्रम	७	१२०,०००.००
५१	अनुदानमा मिल वितरण कार्यक्रम	७	४०,०००.००
५२	तालिम	८	५०,०००.००
५३	च्याउ विउ वितरण कार्यक्रम	८	२५,०००.००
५४	तरकारी बिउ बिजन कार्यक्रम	८	७०,०००.००
५५	खाद्यान्न विकास कार्यक्रम (धान,मकै,गहुँ,तोरी,मुसुरो, बिउविजन)	८	५२,०००.००
५६	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण	८	१०५,०००.००

क्र. स.	योजना तथा कार्यक्रम	वडा	विनियोजित रकम रु
५७	तरकारी खेती कार्यक्रम	८	४९,०००.००
५८	मौरी खाली घार वितरण कार्यक्रम	८	२४,०००.००
५९	फलफूल बिरुवा वितरण कार्यक्रम	८	२५,०००.००
६०	खाद्यान्न कार्यक्रम (धान,मकै,गहुँ,तोरी बिउ वितरण)	९	१५०,०००.००
६१	तरकारी नर्सरी स्थापना	९	८०,०००.००
६२	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	९	१५०,०००.००
६३	मसला बाली कार्यक्रम (टिमुर, लसुन,अदुवा)	९	१००,०००.००
६४	मौरी सहित घार सहयोग कार्यक्रम	९	३६,०००.००
६५	मौरी खाली घार वितरण	९	९,०००.००
६६	फलफूल खेती (बिरुवा बितरण) कार्यक्रम	९	३०,०००.००
६७	च्याउ खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	९	३०,०००.००
६८	कार्यक्रम सन्चालन, दै.भ्र.भ, अन्य	९	१५,०००.००
	कुल जम्मा		४,६००,०००.००

पशु सेवा शाखा तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट

क.स.	योजना तथा कार्यक्रम	वडा	संख्या/ पटक	विनियोजित रकम रु
१	मागमा आधारित साना ब्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग (खोर, गोठ सुधार, भकारो सुधार, नक्ष सुधार)	१	८	२००,०००.००
२	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	१	८	८०,०००.००
३	घुम्ती गोठ व्यवस्थापन सहयोग	१	१	२०,०००.००
४	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम (निशुल्क अनुदान)	२	८	१००,०००.००
५	भेडी गोठमा डिपिङ तथा ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	२	१	३०,०००.००
६	मागमा आधारित साना ब्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग (खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार, नक्ष सुधार)	२	७	१७०,०००.००
७	पशु आहारा कार्यक्रम(घाँस विउ बिरुवा बितरण)	३	३	८५,०००.००
८	घुम्ती गोठ टहरा ब्यवस्थापन	३	१	२५०,०००.००
९	च्याफकटर बिरतण(७०%अनुदान)	३	३	१००,०००.००
१०	मत्स्यपालन सहयोग कार्यक्रम(पोखरी बिस्तार, माछा भुरा बितरण)	३	१	४०,०००.००
११	बिपन्न तथा दलित लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	३	७	७०,०००.००
१२	घुम्ती गोठ सहयोग(त्रिपाल,सोलार,गमबुट वितरण)	३	२५	१२०,०००.००
१३	अनुगमन	३	१	१०,०००.००
१४	डीपिङ ट्याङ्क निर्माण	४	१	१००,०००.००
१५	स्थानिय कुखुरा तथा बट्टाईपालन प्रबर्द्धन	४	१०	१००,०००.००
१६	घुम्ती गोठमा डिपिङ तथा ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	४	१	२५,०००.००
१७	व्यवसायिक पशुपन्छीपालन तालिम(३ दिने)	४	१	५०,०००.००
१८	घुम्ती गोठ व्यवस्थापन कार्यक्रम(त्रिपाल, सोलार बितरण ७५% अनुदान)	४	१	१००,०००.००
१९	मागमा आधारित ब्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग कार्यक्रम(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार)	५	७	१००,०००.००
२०	नक्ष सुधार कार्यक्रम(५०% अनुदान)	५	२	२०,०००.००
२१	डिपिङ ट्यान्क घेराबार	५	१	१००,०००.००
२२	व्यवसायिक पशुपालन तालिम	५	१	४०,०००.००
२३	बिपन्न तथा दलित लक्षित आयआर्जन(मागमा आधारित रहि थुमा, कुखुरा, बंगुरपाठा बितरण)	५	५	५०,०००.००
२४	मत्स्य बिकास सहयोग कार्यक्रम(पोखरी निर्माण तथा भुरा खरिदमा अनुदान)	५	२	४०,०००.००
२५	पशुपन्छी घुम्ती शिविर तथा खोप कार्यक्रम	५	१	५०,०००.००

क्र.स.	योजना तथा कार्यक्रम	वडा	संख्या/ पटक	विनियोजित रकम रु
२६	उन प्रसोधन सिपमुलक कार्यक्रम (तालिम,बस्तुगत सहयोग) कार्यक्रम	५	१	१००,०००.००
२७	डिपिङ ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	५	१	५०,०००.००
२८	मागमा आधारित फार्म बिस्तार सहयोग कार्यक्रम(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार, नक्ष सुधार)	६	२०	२००,०००.००
२९	घुम्तीगोठ ब्यवस्थापन सहयोग (त्रिपाल, सोलार,पाईप वितरण)	६	१५	८५,०००.००
३०	विपन्न तथा भुमिहिन लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम(पूर्ण अनुदान)	६	१०	१००,०००.००
३१	पशुपन्छी फार्म ब्यवस्थापन तालिम	६	१	४०,०००.००
३२	डिपिङ ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	६	१	२५,०००.००
३३	ब्यवसायिक पशुपालन तालिम(२ दिने)	७	१	३०,०००.००
३४	घाँस विउ तथा बिरुवा बितरण	७	२	४०,०००.००
३५	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम(पूर्ण अनुदान)	७	८	८०,०००.००
३६	नक्ष सुधार कार्यक्रम	७	७	१२०,०००.००
३७	बर्डिजो खरिद बितरण	७	४	४५,०००.००
३८	बट्टाई प्रबर्द्धन कार्यक्रम	७	१	१५,०००.००
३९	घुम्ति गोठ बाटो मर्मत	७	१	३०,०००.००
४०	पशुपंक्षी खोर सुधार कार्यक्रम	७	५	१००,०००.००
४१	घुम्ती गोठलाई त्रिपाल बितरण(७५% अनुदान)	७	१४	४०,०००.००
४२	भैंसीपालन ब्यवसाय बिस्तार कार्यक्रम	८	२	१००,०००.००
४३	बाख्रा खोर सुधार	८	३	७५,०००.००
४४	बंगुरपालन सहयोग(खोर सुधार तथा बंगुर खरिदमा अनुदान)	८	२	५०,०००.००
४५	स्थलगत बाख्रापालन तालिम	८	२	५०,०००.००
४६	बिपन्न लक्षित कार्यक्रम	८	१	२५,०००.००
४७	भकारो सुधार	९	१०	१००,०००.००
४८	पशुपन्छी खोर सुधार कार्यक्रम	९	२	४०,०००.००
४९	पशु आहारा अनुदान कार्यक्रम(पूर्ण अनुदान)	९	३	६५,०००.००
५०	च्याफकटर बितरण(७०% अनुदान)	९	२	६५,०००.००
५१	ब्याड रांगो बितरण(५०% अनुदान)	९	३	७५,०००.००
५२	ब्याड बोका बितरण(५०% अनुदान)	९	३	४५,०००.००
५३	बिपन्न लक्षित आयआर्जनका लागि कुखुरा चल्ला बितरण	९	१	१०,०००.००
	जम्मा			३,९७५,०००.००

सशर्त तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरु

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
३५०००००१४	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	१०४,१००,०००.००
१.१.३.३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	१०४,१००,०००.००
३५०००००१५	माध्यामिक तह	१७,२००,०००.००
१.१.३.४	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीप्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	१७,२००,०००.००
३५०००८०१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्ला स्तर	३४,६००,०००.००
१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	९,०८०,०००.००
१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	६६३,०००.००
२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२,०१६,०००.००
२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	१४७,०००.००
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	५,३७९,०००.००
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	३९१,०००.००
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२,९६६,०००.००
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२१६,०००.००
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय वैकल्पिक विद्यालय साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	४१,०००.००
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय वैकल्पिक विद्यालय साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	५५९,०००.००
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	१७८,०००.००
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२,४५४,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	६२,०००.००
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	८४७,०००.००
२.७.१३.३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	९८०,०००.००
२.७.१३.३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	७१,०००.००
२.७.१३.४०	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजीगणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	५९,०००.००
२.७.१३.४०	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजीगणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	८०५,०००.००
२.७.१३.४१	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजीगणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१,५७७,०००.००
२.७.१३.४१	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजीगणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	११५,०००.००
२.७.१३.४२	GPE को सहयोगमा कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	५,१००,०००.००
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	८३७,०००.००
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	५७,०००.००
३७१००१०३	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	५,२००,०००.००
१.४.३.२	रोजगार सेवा केन्द्रको सञ्चालन (अनुगमन सञ्चार स्टेशनरी मर्मतअन्य)	२०५,०००.००
२.३.१८.५	कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान (युवा रुप)	४,२००,०००.००
२.३.१८.५	कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान (युवा रुप)	१३,०००.००
२.५.३.५	रोजगार सहायकको तलब	३६७,०००.००
२.५.३.६	रोजगार सहायको स्थानीय भत्ता	१४,०००.००
२.५.३.७	रोजगार सहायकको पोशाक भत्ता	१०,०००.००
२.५.७.१०	प्राविधिक सहायकको पोसाक	१०,०००.००
२.५.७.८	प्राविधिक सहायकको तलव	३६७,०००.००
२.५.७.९	प्राविधिक सहायकको स्थानीय भत्ता	१४,०००.००
३१४०१०११	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग	१,८००,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
२.१.८.१	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायको लागि सञ्चार खर्च	८,०००.००
२.३.२.१	मेशिनरी आजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	८४,०००.००
२.४.१.४	मसलन्द सामान खरिद (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	१८०,०००.००
२.४.१४.३	सञ्चार सामाग्री प्रसारण तथा छपाई (सञ्चार र पँहुच अभियान सञ्चालान)	२००,०००.००
२.५.७.४	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक चाडपर्व खर्त तथा पोशाक खर्च	७७३,०००.००
२.६.१.१	विभागले उपलव्ध गराएको तालिम खाका बमोजिम घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धमा नपा/गापा वडा कार्यालयका कर्मचारीहरुको लागि तालिम तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	२४६,०००.००
२.८.१.५	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक देनिक भ्रमण भत्ता तथा यातायत खर्च	१६८,०००.००
२.८.१.६	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको लागि अनुगमन तथा मुल्याकन खर्च	७२,०००.००
२.९.९.३	अन्य विविध खर्च-Periodic meeting costs of LGPCC	२३,०००.००
२.९.९.४	अन्य विविध खर्च-Mobilization of CSOs Civic Groups NGOs for increased social accountability	४६,०००.००
३७१००१०२	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	११,८००,०००.००
२.३.१८.४	कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान	११,३०५,०००.००
२.५.७.५	रोजगार संयोजकको तलव	४६८,०००.००
२.५.७.६	रोजगार संयोजकको स्थानीय भत्ता	१७,०००.००
२.५.७.७	रोजगार संयोजकको पोसाक	१०,०००.००
३३६००१०१	गरिब घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम (गरिव लक्षित विशेष कार्यक्रम)	१००,०००.००
२.५.७.२०	गुनासो सुनुवाई अधिकारी	१००,०००.००
३०७००१०६	लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	३,३००,०००.००
२.६.४.१४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रबिधि हस्तान्तरण	१४०,०००.००
२.६.४.८५	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	६००,०००.००
२.६.४.८६	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन	२,५६०,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
	निर्देशिका २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	
३४३४१०१२	राष्ट्रिय युवा परिषद्	१,०००,०००.००
२.६.४.८७	युवा उद्यमशीलता प्रबर्द्धन कार्यक्रम	७५,०००.००
२.६.६.७	युवाक्लव गठन तथा नमुना युवा संसद अभ्यास (गाउँ/नगरसभा)	३००,०००.००
२.६.६.८	अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस समारोह	५०,०००.००
२.७.१४.७	युवा प्रतिभा प्रबर्धन तथा सम्मान कार्यक्रम	५०,०००.००
२.७.२३.२	एक शैक्षिक संस्था एक उद्यम कार्यक्रम (माध्यमिक विद्यालय)	५२५,०००.००
३४३४१०११	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्	१००,०००.००
२.७.१४.१	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	१००,०००.००
३१२००१०१	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	४००,०००.००
२.७.१५.१२९	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	३००,०००.००
२.७.१५.१३०	कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम	१००,०००.००
३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना	३,०००,०००.००
२.७.१५.१३१	आ.व. २०७७/७८ मा स्थापना भएका कृषि तर्फका साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम निरन्तरता	१,२००,०००.००
२.७.१५.१३५	आ.व. २०७७/७८ मा स्थापना भएको बंगुरको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम निरन्तरता	६००,०००.००
२.७.१५.१४९	अलैंचीको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन	१,२००,०००.००
३१२०१०११	कृषि विभाग	१,३००,०००.००
२.७.१५.१७५	रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (बाली विकास कार्यक्रम)	१,३००,०००.००
३६५००१०६	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	६००,०००.००
२.७.१६.१	पोषण संवेदनशील (खानेपानी तथा सरसफाइ कृषि पशुसेवा महिला तथा बालबालिका शिक्षा र शासकीय प्रवन्ध) क्षेत्रका कार्यक्रमहरू सञ्चानल)	४६०,०००.००
२.७.१६.२	पोपण विशेष (स्वास्थ्य) क्षेत्रका कार्यक्रम सञ्चालन	१४०,०००.००
३१२०२०११	पशु सेवा विभाग	३,९००,०००.००
२.७.१८.३९	ईपिडेमियोलोजी रिपोर्टिङ	६,०००.००
२.७.१८.४०	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	४००,०००.००
२.७.१८.४५	मासु मिसन कार्यक्रम अन्तर्गत बाख्रा प्रवर्द्धन	१,५००,०००.००
२.७.१८.४८	मत्स्य मिसन कार्यक्रम	१,९९४,०००.००
३७००११०७	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम	२००,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
२.७.२२.१०२०	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक बैठक डाटा भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं बार्षिक समिक्षा	२००,०००.००
३७००११०३	परिवार कल्याण कार्यक्रम	५,२००,०००.००
२.७.२२.११८	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा न्यानो झोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	७७६,०००.००
२.७.२२.१२७	सिबिआईएमएनसिआई Onsite कोचिंङ्ग र समता तथा पहुँच कार्यक्रम	२००,०००.००
२.७.२२.१२९	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	२,०११,०००.००
२.७.२२.१३१७	पोषण कार्यक्रम	१,०५६,०००.००
२.७.२२.२१८	परिवार नियोजन किशोर किशोरी तथा प्रजनन् स्वास्थ्य कार्यक्रम	५००,०००.००
२.७.२२.५०२३	कोभिड १९ विरुद्ध खोप अभियान संचालन ब्यवस्थापन खर्च - पालिकास्तरिय समिक्षा तथा योजना र पालिका तथा स्वास्थ्य सस्था स्तरिय सुपरिवेक्षण_	१८७,०००.००
२.७.२२.५०२६	पालिका स्तरमा ः टाईफाइड खोप अभियान संचालन तथा नियमित खोपमा टाईफाइड खोप शुरुवातको साथै नियमित खोप सुदढीकरण र सरसफाई प्रबद्र्धनको लागि पालिका र वडा खोप समन्वय समिती र सरोकारवालाहरुको अभिमुखिकरण बैठक १ दिन	२०५,०००.००
२.७.२२.५०२८	पालिकास्तरमा खोप र सरसफाई प्रवद्र्धन कार्यक्रमको समिक्षा सूक्ष्मयोजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखिकरण समेत पालिका स्तरमा २ दिन वडा खोप समन्वय समितिको स्वास्थ्य संस्था वडा सतरमा अभिमुखिकरण १ दिन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चतताको लागी घरधुरी सर्वेक्षण भेरिफिकेशन कार्य समेत	२६५,०००.००
३७००१११५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	१,६००,०००.००
२.७.२२.१२२	उपचारात्मक सेवा अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु (आधारभूततथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम संचालन तथा सुद्रिधिकरण र आँखा नाक कान घांटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्बन्धि अभिमुखीकरण तथा बिद्यालय स्क्रीनिंग कार्यक्रम कार्यसंचालन निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिम संचालन गर्ने)	१,६००,०००.००
३७००११०१	क्षयरोग नियन्त्रण	२००,०००.००
२.७.२२.२७०६	क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण समुदायमा क्षयरोगका विरामीहरूको खोजपडतालका लागि क्षभता अभिवृद्धि तथा परिचालन ।	१०५,०००.००
२.७.२२.२७०८	स्वास्थ्य संस्थामा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ तथा	३५,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
	फोटोकपी ई-टि.बि रजिस्टर अध्यावधिक विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम	
२.७.२२.२७०९	स्थलगत अनुशिक्षण गरि स्वास्थ्यकर्मिहरूको क्षमता अभिवृध्दि एवं तथ्यांङकको गुणस्तर सुनिश्चित क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध बार्षिक समिक्षा तथा उपचार नतिजाको कोहर्ट विश्लेषण	६०,०००.००
३७००३०११	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	३,३००,०००.००
२.७.२२.२९१९	आयुर्वेद औषधालयको तलब भत्ता संचालन खर्च तथा कार्यक्रम बजेट	३,३००,०००.००
३७००११०९	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचार केन्द्र	१००,०००.००
२.७.२२.४८१७	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा/आमा समुह तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम	१००,०००.००
३७००१११६	नर्सिङ तथा सामाजकि सुरक्षा सेवा कर्यक्रम	१,२००,०००.००
२.७.२२.६७	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन यातायात खर्च वार्षिक समिक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)	१,२००,०००.००
३७००११०५	महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	१,०००,०००.००
२.७.२२.६८	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	२५,०००.००
२.७.२२.७०	हात्तिपाईले रोग बिरूध्दको आम औषधी सेवन (MDA) कार्यक्रम सञ्चालन (१३ जिल्लाका १३८ पालिकाहरू)	८५५,०००.००
२.७.५.५	पशुपंक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा बर्ड फ्लु AMR सिष्टिसर्कोसिस टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	२०,०००.००
२.७.५.६	विभिन्न सरुवारोग नसर्ने रोग जुनोटिक मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension Diabetes COPD Cancer Days आत्महत्या रोकथाम दिवस मानसिक स्वास्थ्य दिवस अल्जाईमर दिवस रेबिज दिवस विश्व औलो दिवस) मनाउने	१००,०००.००
३७००१०१२	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा	२६,८००,०००.००
२.७.२२.८८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव महगी भत्ता स्थानीय भत्ता पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	२६,८००,०००.००
३४०००११	महिलाबालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय	१००,०००.००
२.७.२५.१२०	महिला बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्ति ज्येष्ठ नागरिक र यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक का तथ्याङ्क संकलन र अधावधिक गर्ने	१००,०००.००
३४७०११०१	आवास व्यवस्था कार्यक्रम	१,८००,०००.००

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	बजेट रकम
११.१.२.९४९	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम :- गण्डकी प्रदेशको लमजुङ जिल्ला क्षेत्र नं. १ अन्तर्गत मर्स्याङदी गाउँपालिका- 86 वटा	१,८००,०००.००
३७१००१०३	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	२००,०००.००
११.३.७.६	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढिकरण (कम्प्यूटर फर्निचर फिक्चर्स क्यामरा अन्य विद्युतीय उपकरण)	२००,०००.००
३७००११०७	स्वास्थ्य ब्यवस्थापन कार्यक्रम	२००,०००.००
११.३.७.९	स्वास्थ्य सूचना साथै आइ एम यू सुदृढीकरण कार्यक्रम	२००,०००.००
३०८००१०४	राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम	८००,०००.००
११.४.२२.५९००	नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायोग्याँस/विद्युतीय चुलो/सुधारिएको चुलो/सौर्य ऊर्जा)	८००,०००.००
३६५०११०३	झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	५,४००,०००.००
११.४.८.१७२२	ख्युरी खोला झो.पु.फ्रोजे खोला झो.पु. घोप्टे कलाघिरिंग खोला झो.पु. आमबोटे मर्स्यन्ग्दी झो.पु खुदीबजार झोपु पोजेखोला करे खोला रादीखोला मर्स्याङदी गाउँपालिका लमजुङ	५,४००,०००.००

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७८

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चितकोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम मर्स्याङ्दी गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:**

(१) यस ऐनको नाम **"मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७७"** रहेको छ ।

(२) यो ऐन सभावाट स्वीकृत भई प्रमाणिकरण भएको मितिवाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार**: (१)आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को निमित्त गाउँकार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र बित्तिय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु ४८,२७,००,००० (अक्षेरुपी अड्चालिस करोड सत्ताइस लाख मात्र) (सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापतको दश लाख यसमा समावेश नगरिएको) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

३. **विनियोजन:**

(१) यस ऐनद्धारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को निमित्त मर्स्याङ्दी गाउँपालिको गाउँकार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँकार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्था तर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षक तर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्च तर्फ बिनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन ।

तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

अनुसूची-१
(दफा२ संग सम्बन्धित)
नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

क्र.सं.	शीर्षकको नाम	जम्मा विनियोजन रकम	कैफियत
१	चालु खर्च	१०५४००००००.००	
२	पूजीगत खर्च	१५७१००००००.००	
३	सशर्त अनुदान	२३६५००००००.००	
४	गरिवसँग विशेश्वर कार्यक्रम	५००००००.००	
५	प्रदेश र स्थानिय तह क्षमता विकास कार्यक्रम	४००००००.००	
६	समपरक कोष	०.००	
	कुल जम्मा खर्च	**४९९९००००००.००**	

सामाजिक सुरक्षा भत्तामा रु १० करोड अनुमान गरिएको छ ।
सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

पशु सेवा शाखाको वार्षिक कार्ययोजना

बिनियोजित बजेट रु.३००(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं १												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	मागमा आधारित साना व्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार,नक्ष सुधार)	संख्या	८	६६.६७	२००				८	६६.६७	२००				५०% अनुदान
२	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	संख्या	१०	२६.६७	८०										पूर्ण अनुदान
२.१	अनुदानमा बाख्रा बितरण	संख्या	४	१३.३३	४०				४	१३.३३	४०				पूर्ण अनुदान
२.२	अनुदानमा बंगुर पाठा बितरण	संख्या	६	१३.३३	४०							६	१३.३३	४०	पूर्ण अनुदान
३	घुम्ती गोठ व्यवस्थापन सहयोग	पटक	१	६.६७	२०										
३.१	अनुदानमा त्रिपाल बितरण	संख्या	७	६.६७	२०							७	६.६७	२०	७५% अनुदान

बिनियोजित बजेटरु.३००(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं २												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	संख्या	८	३३.३३	१००							८	३३.३३	१००	पूर्ण अनुदान
१.१	अनुदानमा बंगुर पाठा बितरण	संख्या	१६	३३.३३	१००							१६	३३.३३	१००	पूर्ण अनुदान
२	भेडी गोठमा डिपिङ तथा ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	पटक	१	१०	३०							१	१०	३०	
३	मागमा आधारित साना व्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार,नक्ष सुधार)	संख्या	७	५६.६७	१७०				७	५६.६७	१७०				

बिनियोजित बजेट रु.६७५(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ३												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	पशु आहारा कार्यक्रम(घाँस विउ बिरुवा बितरण)	पटक	३	१२.५९	८५	१	५.९	४०	१	२.९	२०	१	३.७	२५	पूर्ण अनुदान
१.१	हिउंदे घाँस बितरण(जै, भेच)	पटक	१	५.९	४०	१	५.९	४०							पूर्ण अनुदान
१.२	बहुबर्षे घाँस बितरण(नेपियर, पास्पालम,मोलासेस)	पटक	१	२.९	२०				१	२.९	२०				पूर्ण अनुदान
१.३	डाले घाँस बिरतण(राईखन्यो,बडहर, निमारो,किम्बु)	पटक	१	३.७	२५							१	३.७	२५	पूर्ण अनुदान
२	घुम्ती गोठ टहरा ब्यवस्थापन	संख्या	१	३७	२५०				१	३७	१२५				
३	च्याफकटर बिरतण(७०%अनुदान)	संख्या	३	१४.८	१००				३	१४.८	१००				
४	मत्स्यपालन सहयोग कार्यक्रम(पोखरी बिस्तार, माछा भुरा बितरण)	संख्या	१	५.९२	४०	१	५.९२	४०							५०% अनुदान
५	बिपन्न तथा दलित लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	संख्या	७	१०.३	७०				७	१०.३	७०				
५.१	सुंगुर पाठा बितरण	संख्या	७	१०.३	७०				७	१०.३	७०				
६	घुम्ती गोठ ब्यवस्थापन सहयोग(त्रिपाल,सोलार,गमबुट,मोबाईल तथा मागमा आधारित सामाग्री वितरण)	संख्या	२५	१७.७	१२०				२५	१७.७	११०				७५% अनुदान
७	अनुगमन	पटक	१	१.४८	१०							१	१.४८	१०	

बिनियोजित बजेट रु.३७५ (हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ४												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	डीपिङ ट्याङ्क निर्माण	संख्या	१	२६.६६	१००				१	२६.६६	१००				
२	स्थानिय कुखुरा तथा बट्टाईपालन प्रबर्द्धन	संख्या	१०	२६.६६	१००				१०	२६.६६	१००				५०%अनुदान
३	घुम्ती गोठमा डिपिङ तथा ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	पटक	१	६.६६	२५				१	६.६६	२५				
४	व्यवसायिक पशुपन्छीपालन तालिम(३ दिने)	पटक	१	१३.३३	५०				१	१३.३३	५०				
५	घुम्ती गोठ व्यवस्थापन कार्यक्रम(त्रिपाल,सोलार बितरण ७५% अनुदान)	पटक	१	२६.६६	१००				१	२६.६६	१००				७५% अनुदान

बिनियोजित बजेटरु.५५०(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ५												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	मागमा आधारित ब्यवसायिक फार्म बिस्तार सहयोग कार्यक्रम(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार)	पटक	७	१८.१८	१००				७	१८.१८	१००				(५०% अनुदान)
२	नक्ष सुधार कार्यक्रम(५०% अनुदान)	संख्या	२	३.६३	२०	२	३.६३	२०							५०% अनुदान)
३	डिपिङ ट्यान्क घेराबार	संख्या	१	१८.१८	१००				१	१८.१८	१००				

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ५												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
४	व्यवसायिक पशुपालन तालिम(३ दिने)	पटक	१	७.२७	४०				१	७.२७	४०				
५	बिपन्न तथा दलित लक्षित आयआर्जन(मागमा आधारित रहि थुमा,कुखुरा,बंगुरपाठा बितरण)	संख्या	५	९.०९	५०							५	९.०९	५०	(पूर्ण अनुदान)
६	मत्स्य बिकास सहयोग कार्यक्रम(पोखरी निर्माण तथा भुरा खरिदमा अनुदान)	संख्या	२	७	४०				२	७	४०				(५०% अनुदान)
७	पशुपन्छी घुम्ती शिविर तथा खोप कार्यक्रम	पटक	१	९.०९	५०				१	९.०९	५०				
८	उन प्रसोधन सिपमुलक कार्यक्रम (तालिम,बस्तुगत सहयोग)	संख्या	१	१८.१८	१००				१	१८.१८	१००				बस्तुगत सहयोगमा ५०% अनुदान
९	डिपिङ ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	पटक	१	९.०९	५०				१	९.०९	५०				

बिनियोजित बजेटरु.४५०(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ६												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	मागमा आधारित फार्म बिस्तार सहयोग कार्यक्रम(खोर,गोठ सुधार, भकारो सुधार,नश्ल सुधार)	संख्या	२०	४४.४४	२००				२०	४४.४४	२००				५०% अनुदान
२	घुम्तीगोठ ब्यवस्थापन सहयोग (त्रिपाल,सोलार,पाईप वितरण)	संख्या	२०	१८.८८	८५				१५	१८.८८	८५				७५% अनुदान
३	विपन्न तथा भुमिहिन लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	संख्या	१०	२२.२२	१००				१०	२२.२२	१००				(पूर्ण अनुदान)
३.१	बाख्रा पठ्याड्री बितरण		१०	२२.२२	१००				१०	२२.२२	१००				(पूर्ण अनुदान)
४	पशुपन्छी फार्म ब्यवस्थापन तालिम	पटक	१	८.८	४०				१	८.८	४०				
५	डिपिङ ड्रेन्चिङ कार्यक्रम	पटक	१	५.५	२५				१	५.५	२५				

बिनियोजित बजेटरु.५००(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ७												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	ब्यवसायिक पशुपालन तालिम	पटक	१	६	३०							१	६	३०	
२	घाँस विउ तथा बिरुवा बितरण	पटक	२	८	४०	१	६	३०				१	२	१०	पूर्ण अनुदान
२.१	जै घाँस बितरण	पटक	१	६	३०	१	६	३०							पूर्ण अनुदान
२.२	डाले घाँस बितरण(राईखन्यो,निमारो,बडहर)	पटक	१	२	१०							१	२	१०	पूर्ण अनुदान
३	बिपन्न लक्षित आयआर्जन कार्यक्रम	संख्या	८	१६	८०				८	१६	८०				(पूर्ण अनुदान)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ७												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
४	नश्ल सुधार कार्यक्रम	संख्या	७	२४	१२०				७	२४	१२०				(५०% अनुदान)
५	बर्डिजो खरिद बितरण	संख्या	४	९	४५							४	९	४५	(७५% अनुदान)
६	बट्टाई प्रबर्द्धन कार्यक्रम	संख्या	१	३	१५				१	३	१५				(५०% अनुदान)
७	घुम्ति गोठ बाटो मर्मत	संख्या	१	६	३०				१	६	३०				
८	पशुपंक्षी खोर सुधार कार्यक्रम	संख्या	५	२०	१००				५	२०	१००				५०% अनुदान
९	घुम्ती गोठलाई त्रिपाल बितरण	संख्या	१४	८	४०							१४	८	४०	(७५% अनुदान)

बिनियोजित बजेटरु.३००(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ८												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	भैंसीपालन ब्यवसाय बिस्तार कार्यक्रम	संख्या	२	३३.३३	१००				२	३३.३३	१००				५०% अनुदान
१.१	उन्नत दुधालु भैंसी खरिदमा अनुदान	संख्या	२	३३.३३	१००				२	३३.३३	१००				५०% वा बढीमा रु.५०००० अनुदान
२	बाखा खोर सुधार	संख्या	३	२५	७५				३	२५	७५				
३	बंगुरपालन सहयोग(खोर सुधार तथा बंगुर खरिदमा अनुदान)	संख्या	२	१६.६६	५०				२	१६.६६	५०				५०% अनुदान
४	स्थलगत बाखापालन तालिम	पटक	२	१६.६६	५०				२	१६.६६	५०				

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ८												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
५	बिपन्न लक्षित कार्यक्रम	पटक	१	८.३३	२५	१	८.३३	२५							पूर्ण अनुदान
५.१	कुखुरा चल्ला बितरण	पटक	१	८.३३	२५	१	८.३३	२५							पूर्ण अनुदान

बिनियोजित बजेटरु.४००(हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व २०७८/७९ को पशु सेवा तर्फको बार्षिक कार्यक्रम,वडा नं ९												कैफियत
			बार्षिक			प्रथम चौमासिक लक्ष्य			द्वितिय चौमासिक लक्ष्य			तृतिय चौमासिक लक्ष्य			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	भकारो सुधार	संख्या	१०	२५	१००				१०	२५	१००				५०% अनुदान
२	पशुपन्छी खोर सुधार कार्यक्रम	संख्या	२	१०	४०				२	१०	४०				५०% अनुदान
३	पशु आहारा अनुदान कार्यक्रम	पटक	३	१६.२५	६५	१	६.२५	२५	१	६.२५	२५	१	३.७५	१५	(पूर्ण अनुदान)
३.१	जै घांस बितरण		१	६.२५	२५	१	६.२५	२५							(पूर्ण अनुदान)
३.२	बहुबर्षे घाँस बितरण(मोलासेस, नेपियर)		१	६.२५	२५				१	६.२५	२५				(पूर्ण अनुदान)
३.३	डाले घाँस बितरण		१	३.७५	१५							१	३.७५	१५	(पूर्ण अनुदान)
४	च्याफकटर बितरण	संख्या	२	१६.२५	६५							२	१६.२५	६५	(७०% अनुदान)
५	ब्याड रांगो बितरण	संख्या	३	१८.७५	७५				३	१८.७५	७५				(५०% अनुदान)
६	ब्याड बोका बितरण	संख्या	३	११.२५	४५	३	११.२५	४५							(५०% अनुदान)
७	बिपन्न लक्षित आयआर्जनका लागि कुखुरा चल्ला बितरण	पटक	१	२.५	१०							१	२.५	१०	पूर्ण अनुदान

कृषि विकास शाखाको वार्षिक कार्ययोजना

क्र. सं.	कार्यक्रमको विवरण	वडा नं		बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक		
			ईकाइ	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	अनुदान %
१	चिया खेती सहयोग कार्यक्रम	१	वटा	२	८०			१	४०	१	४०	७० % अनुदान
२	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम (टनेल, औजार वितरण)	१			८०				८०			
३	किट विकास कार्यक्रम(मौरी घार, च्याउ बीउ वितरण)	१			५०				५०			
४	मागमा आधारित व्यवसायिक खेती अनुदान कार्यक्रम	१	वटा	२	५०			१	२५	१	२५	
५	आलु खेती सहयोग कार्यक्रम (बिउ वितरण)	१			५०				५०			
६	फलफूल खेती कार्यक्रम (बिरुवा वितरण)	१			४०						४०	
७	तालिम	१	वडा	१	५०	१	५०					
१	तरकारी खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	२			८०				८०			७०%
२	प्याज बिउ वितरण कार्यक्रम	२			५०		५०					पूर्ण
३	कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम (टनेल, अन्य औजार वितरण)	२			९०				९०			७० % अनुदान
४	मागमा आधारित व्यवसायिक खेती अनुदान कार्यक्रम	२	वटा	३	१००				५०		५०	
५	च्याउ खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	२	प्याकेट	६००	३०			६००	३०			
६	मागमा आधारित फलफूल खेती सहयोग कार्यक्रम (बिरुवा,सामाग्री सहयोग)	२			१००				५०		५०	
१	प्याज बिउ वितरण कार्यक्रम	३			५०		५०					पूर्ण
२	तरकारि बिउ विजन वितरण कार्यक्रम	३			८०				४०		४०	पूर्ण
३	खाद्यान्न कार्यक्रम (धान, मकै,गहुँ,तोरी बिउ वितरण)	३			८०		३०		३०		२०	७० %

क्र. सं.	कार्यक्रमको विवरण	वडा नं		बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक		
			ईकाइ	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	अनुदान %
४	फलफुल (बिरुवा वितरण) कार्यक्रम	३			२०						२०	अनुदान
५	मसला बालि (बिउ, बिरुवा वितरण) कार्यक्रम	३			१५						१५	
६	मौरि गोला सहित घार वितरण कार्यक्रम	३	वटा	१०	७०			१०	७०			
७	मौरि सामाग्री तथा खालि घार वितरण	३	वटा	१०	२५			१०	२५			
८	प्लाष्टिक टनेल कार्यक्रम	३			१६०				१६०			
९	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण तथा औजार वितरण कार्यक्रम	३			२३०				२३०			
१०	च्याउ बिउ वितरण कार्यक्रम	३	प्याकेट	४००	२०			४००	२०			
११	कफि प्रशोधन (पल्पर) सामाग्री वितरण	३	वटा	१	२५	१	२५					
१२	कार्यक्रम सन्चालन, दै.भ्र.भ, अन्य	३			२५				१२		१३	
१	बिउ विजन वितरण	४			१२०				६०		६०	पूर्ण अनुदान
२	बिषादी खरिद	४	पटक	१	५०	१	५०					पूर्ण अनुदान
३	तालिम	४	वटा	2	९०	१	५०	१	४०			
४	मागमा आधारित खेती सहयोग कार्यक्रम	४			१४०				१४०			७०%
५	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	४			१००				१००			
१	मौरी तालिम	५	वटा	१	५०			१	५०			
२	जडिबुटि खेती सहयोग कार्यक्रम	५	वटा	१	१५					१	१५	७०%
३	च्याउ बिउ वितरण कार्यक्रम	५	प्याकेट	६००	३०				३०			पूर्ण अनुदान
४	फलफुल प्रवर्द्धन कार्यक्रम (फलफुल बिरुवा, खेती सहयोग)	५			१५०				७५		७५	७०%
५	बिउ विजन वितरण कार्यक्रम	५			२०				२०			पूर्ण अनुदान
६	प्याज बिउ वितरण	५			१५		15					७०%

क्र. सं.	कार्यक्रमको विवरण	वडा नं		बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक		
			ईकाइ	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	अनुदान %
७	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	५			७०				७०			५०%
१	मागमा आधारित बिउ बिजन वितरण	६			१३०				६५		६५	७० % अनुदान
२	जडिबुटि तथा मसला बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (बिउ, बिरुवा वितरण)	६			८०				४०		४०	
३	मागमा आधारित मौरी जन्य उपकरण वितरण कार्यक्रम	६			८०				८०			
४	च्याउ बिउ वितरण	६	प्याकेट	९००	४०				४०			
५	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण (टनेल,अन्य औजार)	६			१२०				१२०			
६	तालिम, गोष्टि	६	पटक	१	५०			१	५०			
१	प्लाष्टिक टनेल वितरण	७			८०				८०			७०%
२	भकारो तथा मल सुधार कार्यक्रम	७	वटा	९	९०			९	९०			
३	मौसमी तथा बेमौसमी बिउ बिजन वितरण कार्यक्रम	७			६०				३०		३०	
४	फलफूल बिरुवा (स्याउ, अनार, टिमुर, कागती,कफी,केरा) वितरण	७			६०						६०	
५	मौरी तालिम, सामाग्री तथा खाली घार कार्यक्रम	७	पटक	१	१००			१	१००			पूर्ण
६	मागमा आधारित कृषि औजार वितरण	७			५०				५०			७०%
७	खाद्यान्न(धान, मकै,गहुँ, तोरी बिउ वितरण) कार्यक्रम	७			१२०		५०		२०		५०	
८	अनुदानमा मिल वितरण कार्यक्रम	७	वटा	१	४०			१	४०			५०%
१	तालिम	८	वटा	२	५०	१	२५	१	२५			
२	च्याउ बिउ वितरण कार्यक्रम	८			२५				२५			पूर्ण अनुदान
३	तरकारी बिउ बिजन कार्यक्रम	८			७०				७०			७०%

क्र. सं.	कार्यक्रमको विवरण	वडा नं		बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक		
			ईकाइ	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	अनुदान %
४	खाद्यान्न विकास कार्यक्रम (धान,मकै,गहुँ,तोरी,मुसुरो, बिउविजन)	८			५२		20		१५		१७	
५	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण	८			१०५				१०५			
६	तरकारी खेती कार्यक्रम	८			४९						४९	
७	मौरी खाली घार वितरण कार्यक्रम	८	वटा	१०	२४	१०	24					
८	फलफूल बिरुवा वितरण कार्यक्रम	८			२५						२५	पूर्ण अनुदान
१	खाद्यान्न कार्यक्रम (धान,मकै,गहुँ,तोरी बिउ वितरण)	९			१५०		३०		३०		९०	७० % अनुदान
२	तरकारी नर्सरी स्थापना	९	वटा	४	८०			४	८०			
३	मागमा आधारित कृषि यन्त्रिकरण कार्यक्रम	९			१५०				१५०			
४	मसला बाली कार्यक्रम (टिमुर, लसुन,अदुवा)	९			१००				५०		५०	
५	मौरी सहित घार सहयोग कार्यक्रम	९	वटा	७	३६			७	३६			
६	मौरी खाली घार वितरण	९	वटा	५	९	५	९					
७	फलफूल खेती (बिरुवा बितरण) कार्यक्रम	९			३०						३०	
८	च्याउ खेती (बिउ वितरण) कार्यक्रम	९			३०				३०			
९	कार्यक्रम सन्चालन, दै.भ्र.भ, अन्य	९			१५				१०		५	

ससर्त कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रमको विवरण	ईकाइ	बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
१	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना									
१.१	आ.व. २०७७/७८ मा स्थापना भएका कृषि तर्फका पकेट विकास कार्यक्रम निरन्तरता	वटा	२	१२००	सुचना प्रकाशन, सम्झौता		१	६००	१	६००
१.२	अलैचीको पकेट विकास कार्यक्रम सन्चालन			१२००	सुचना प्रकाशन, सम्झौता					१२००

क्र.सं.	कार्यक्रमको विवरण	ईकाइ	बार्षिक		पहिलो चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
२	कृषि विभाग									
२.१	रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम			१३००	सुचना प्रकाशन, सम्झौता			७००		६००
३	कृषि विकास रणनिति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम									
३.१	किसान सुचिकरण कार्यक्रम			३००						३००
३.२	कृषि, पशुपन्छि तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम			१००	तथ्याङ्क संकलन	३०	तथ्याङ्क संकलन	५०	तथ्याङ्क संकलन	२०